

64. évf., 2010. IX. 23., ára 50 dinár

Jó Pajtás



A 7 képe

Kényszermunka krokodilbántalmazásért

Krokodilbántalmazásért ítélték két év börtönre és kényszermunkára két férfit Bangladesben. Ráadásul a krokodil áldott állapotban volt. A hüllőket védik a bangladesi törvények, bántalmazóik, gyilkosaik akár öt év börtönt is kaphatnak. A szóban forgó krokodil turistalátványosság volt, mintegy húsz társával együtt egy tóban. A két férfi jegyszedőként dolgozott a parton és „látványmesterként”: bambuszrudakkal rendre verte az állatokat, ha azok nem mutatkoztak, hogy felbukkanjanak és a turisták ne csalódjanak. A szóban forgó hüllő az ütegtől fél szemére megvakult és egyéb súlyos sebeket is kapott. A turistacsalogató tónál, amely egy iszlám szentély mellett fekszik, az utóbbi évtizedben vagy 5 krokodilt vertek agyon.



A jövő heti Jó Pajtás
címdala és posztere



ismételen sikeresen szerepeltek a szabadkai EmArt műhely növendékei egy képzőművészeti pályázaton. A budapesti székhelyű Fehérkereszt Állatvédő Liga által meghirdetett versenyen, melyre a Kedvenc állatom témára kellett munkákat készíteni két leányzó szerepelt eredményesen. A pályázatra több száz alkotás futott be, s kategóriánként négy-négy díjat osztottak ki. A nyolcévnél fiatalabbak és a 8 évesek csoportjában Göblös Dorina harmadik lett, míg a 9–14 évesek korcsoportjában Lipták Ramóna kapott 3. díjat. Az oklevél mellett rajzfelszerelést és foglalkoztató füzeteket kaptak ajándékba.

Képünkön Göblös Dorina díjazott alkotása látható.



De nehéz az iskolatáska...

Tényleg nehéz, és ezt nemcsak Demjén Ferenc Iskolatáska című dalában hallhatjuk, ez esetben olvashatjuk.

Reggel fölveszed a 11-12 kilós táskát, napközben egyik teremből a másikba vándorolsz vele, délután még haza is kell cipelni... Nem mindegy, milyen táskát kell egész nap hordoznod. Manapság szerencsére széles vállpántú, divatos, mobiltartóval ellátott különféle márkájú hátitáskákat gyártanak: Budmil, Nike, Puma, Target, s ki tudja még, milyeneket. S a színek! A legdivatosabb rózsaszíntól a feketeig, minden árnyalatban megvehetők.

Az óbecsei Sever Đurkić iskola hatodikosai is panaszkodnak, hogy nagyon is nehéz a táskájuk. Zapletán Erika magyartanár nő tanítványaival beszélgetek, név szerint: **Kovács Franciska, Fülöp Attila, Horvát Lenke, Horvát Evelin, Szőke Klarita, Sinkovics Tamás és Kiss Viktor.**

Franciska nagyon divatos rózsaszín táskáját szereti, s ahogyan mondja strapabíró. Német gyártmányú.

– Még tavaly kaptam – mégpedig Magyarországon vettük – dicsekszik Franciska. – Szeretem, mert divatos, rózsaszín és fekete meg kék csíkos. Sok könyvet kell vinni, s gyakran nagyon nehéz. Csak a rajzfőlszerelést lehet itt hagyni az iskolában. Azt írja rajta, hogy TAKE IT EASY meg WILD ANGEL. Ez utóbbi azt jelenti, hogy vad angyal. Néha én is megvadulok, haragszom, hogy meg kell pakolni tanfelszereléssel.

Attila az idén kapott egy halálfejes táskát. Remélhetjük, hogy csak jelképes!

[...]

*De nehéz az iskolatáska
ilyen szép napos délelőtt,
És elindult fűgén a lába,
ballagott a kislány mögött.*

[...]

*Könnyebb már az iskolatáska,
lehet szép napos délelőtt.
Együtt járnak most iskolába,
s Peti mindig megvárja őt.*

– Nagyon megtetszett nekem is, meg anyukámnak is – mondja Attila. – A Prizmában vettük. Fekete színű, és fehér halálfej van rajta. Sok retesze van, mobiltartója is, és a fülhallgatónak is van helye. Sajnos nem szabad az iskolába vinni sem mobilt, sem fülhallgatót!

Lenke is az idén kapott új táskát. Az övé is fekete.

– Magyarországon, Hódmezővásárhelyen vettük a Budmil gyártmányú táskát – kezd a mesélésbe Lenke. – Nagyon sok retesze meg zsebei is vannak. Hatalmas táska, ha megpakolom, legyen, aki viszi. Tetszik, hogy fekete és fehér kockás. Ugyanilyen tolltartót is vettem hozzá.

Evelin mindennap Dreáról utazik, nagyon vigyáz rá, hogy a buszban nehogy bepiszkolódjon a táskája.

– Nemrég kaptam ezt a szép táskát – magyarázza Evelin. – Tetszik, fekete, lila és szürke

színkombinációjú. Nagyon nehéz szokott lenni. Alsóban jó volt, hogy nem kellett állandóan cipelni egyik szaktanteremből a másikba, mint most.

Klarita is utazó diák, s a buszban az ölében tartja az új táskát, nehogy bepiszkolódjon. De a régi, zöld, habléányos is meg van még...

– Igen – mondja Klarita –, nagyon kötődöm a régihez. A mamámtól kaptam. Még nem szakadt el, csak már kicsi, ugyanis az új tanévben új tantárgyak is vannak... Akkor volt új, mikor alsós koromban Szabadkáról Dreára költöztünk. Megbarátkoztam Viktorral, gyakran vitte a habléányos, kis táskát... Azóta is tart a barátság. Sokszor együtt játszunk a buszmegállón, ő is utazik, a Petőfi iskolába jár.

– Erről jut eszembe – emlékezik vissza Tamás –, nekem is volt egy szerelmem alsóban, s igencsak segítettem vinni a táskáját... Nekem nincs már meg az első táskám, tönkrement még elsőben. Pedig nem is verekedtem vele... Ezt már öt éve hordom, s még mindig jó. Budapestén vettük. Ezzel meg nem is tudnék verekedni, mert olyan nehéz, hogy nem tudnám magasra emelni...

– Én meg tavaly előtt kaptam ezt a táskát – mondja Viktor –, Spear márkájú. Mi is Magyarországon vettük. Az meg jó ötlet, hogy viszed a lány táskáját, és így adod tudtára, hogy tetszik. Ma segíték vinni a szimpátiám táskáját!

Hogy hogyan lehet az egyébként nehéz táska könnyű? Klarita, Tamás és Viktor már tudják.

Koncz Erzsébet



Földön, vízen, levegőben

Az autómentes nap mindössze tizenkét éve tartozik a világnapok közé, ezen nincs is mit csodálkozni. Volt idő, amikor csak a kiváltságosok és a gazdagok utazhattak autóval, de ma már az a természetes, hogy mindenki, de legalábbis a legtöbben autóval közlekednek. Az autóknak és egyéb járműveknek köszönhetően az A pontból B pontba való eljutás egyre gyorsabbá és egyszerűbbé vált, ugyanakkor, ahogy egy idő után egyre több autó lepte el az utcákat, egyre több helyet követelt magának a sok jármű, és sajnos egyre nagyobb lett a légszennyezés is. Ezért aztán a friss levegőre való igényből megszületett az autómentes nap. A szabadkai Đuro Salaj iskola hatodikos tanulóival, **Tari Mónikával, Listyevity Lilivel, Fodor Ákossal, Romity Bélával, Farkas Szilveszterrel és Pálincás Krisztiánnal** az autómentes nap kapcsán beszélgettünk el a közlekedésről és a járművekről.

Krisztián busszal jár az iskolába, mert gyalogosan vagy kerékpárral igencsak sokáig tartana megtenni az otthona és az iskola közötti távot, de ha nem az iskolába igyekszik, akkor sokat bicajozik.

– Szeretek biciklizni, elég sok helyre bicajjal megyek, de ha nem kell messzire mennem, akkor gyalogolok. Mivel tanyán nőttem fel, ültem traktoron is, persze utaztam már autóval és vonattal is, de villamoson vagy metróon még soha. Ezt szívesen kipróbálnám, ahogy a repülést is. Jó ötletnek tartom az autómentes napot, mert valóban nagyon szennyezik a levegőt. Ha nekem lenne autóm, én ezen a napon biztosan nem ezzel közlekednék, inkább biciklire pattannék, sőt szerintem felnőttként is sokat bicajozom majd, mert sokkal egészségesebb.

– Tavaly már készültünk az autómentes napra, ha jól emlékszem, készítettünk egy rajzot is. Szerintem fontos, hogy legalább egy napig ne szennyezzük a levegőt, és ha többen járnának bicajjal, jobb lenne. Én bicajozni szok-

tam, ám a motorozás sokkal jobban tetszik. Az autózás szokványos dolog, meg utaztam már lovas kocsin is, de a lovaglás is az utazás egyik módja lehet. Egyszer már ültem is lovon, hát elég furcsa volt, és talán veszélyesebb is, mint a kocsin. Nagyon szeretnék egyszer repülni, mert különleges lehet a levegőben utazni. Nekem a vízi közlekedés nem annyira érdekes, a repülés különlegesebb. Főleg biciklizni és gyalogolni szoktam, szerintem ez a jövőben sem lesz másként – mondta Mónika.

Szilveszter szerint az autómentes napnak arra kellene ráébresztenie az embereket, hogy az autón kívül mással és máshogy is lehet közlekedni.

– Szeretek az autókat, de főleg biciklivel közlekedem, és a kerékpárt előnyben részesítem az autókhoz képest. Ez egy kicsit sport is, kicsit szórakozás is nekem, és amikor csak tehetem, bicajozom, gyalogolni viszont nem nagyon szeretek, és csak rossz időben szoktam buszozni. Ha nagyobb leszek, és lesz autóm, akkor is biciklipárti maradok, sajnos az emberek többsége jobban szeret autóban ülni. Én hajtottam már traktor, az érdekes élmény volt, az újabbakban már van számítógép is, meg szeretek vonatozni, de villamoson még sosem ültem, azt szívesen kipróbálnám – tudtuk meg Szilvesztertől.

– Legtöbbször én is biciklizek, a suliba is azzal járok, és sokszor összefutunk, hogy bicajozunk egyet. Ilyenkor versenyezzünk, esetleg egy kicsit messzebbre is elkarikázunk – meséli Ákos. – Szoktam gyalogolni is, de csak ha a közelbe kell eljutnom, a boltba már biciklivel megyek. Az autók, motorok, teherautók tulajdonképpen nagyban megkönnyítik az életünket, gyorsabban célba érünk, de ha kerékpárral közlekedünk, sokkal egészségesebbek maradunk mi is, a környezet is, és olcsóbb is, meg szerintem a bicikli biztonságosabb is az autónál. Amit azért még kipróbálnék, az a helikopter meg a metró, sőt talán még a ten-

geralattjárót is. Lehet, hogy az idén is készítenek valamilyen rajzot, vagy mindenki kerékpárra pattan, nemcsak mi gyerekek, hanem a felnőttek is, mert úgy lenne értelme ennek a napnak, de szerintem a legtöbben nem vesznek tudomást az autómentes napról. Talán, ha megbüntetnék azokat, akik autóval közlekednek, akkor más lenne.

Lili szerint a tömegközlekedési eszközöknek, mint a villamos vagy az autóbusz, sok előnyük van, és tisztább lenne a levegő is, mégsem olyan népszerűek az emberek körében.

– Autóval szokott közlekedni a családom, de hamarosan busszal fogok az iskolába járni, kerékpározni csak otthon és a környéken szoktam, meg gyalogolni is szeretek, sokszor sétálok be a városba. Ez egyfajta sport is, hiszen mozgunk, de valahogy jól is esik a gyaloglás, biciklizés. Még azt is el tudnám képzelni, hogy mindenki újra lovon vagy lovas kocsival járjon. Mindenképpen rá kellene venni az embereket, hogy kevesebbet használják az autót, és más módon közlekedjenek, legalább ezen az egy napon.

Béla gyalog jár iskolába, meg másfelé is gyalog közlekedik. Időnként buszozni is szokott, ha a kicsit messzebb lakó barátait akarja meglátogatni, de a bicajozás sem idegen tőle.

– Jobban szeretek biciklizni, mint gyalogolni, mert sokkal gyorsabb. Igaz, az autó még gyorsabb, de szennyezi a levegőt. A legkülönlegesebb jármű, amin ültem eddig, az a metró volt, és egyszer utaztam hajón is. Fontos az autómentes nap, és azért van egy kis haszna is, mert ilyenkor kevesebb az autó az utcákon. Az én családom például ilyenkor nem ül autóba, de azt hiszem, nem sokan csinálják így. Én lezárnám az utakat erre a napra, hátha akkor a többiek is csatlakoznának az akcióhoz, vagy tényleg büntetni kellene az autósokat. Ha felnövök, akkor is biciklis leszek, és csak akkor ülök autóba, ha messzire kell menni – jelentette ki a végén Béla.

Sztojánovity Livia

Csupaszín erdő



Szarvasbőgés

Borz

A szeptemberi szarvasbőgés előtt a bikák egy-egy nyögéssel, morcogással jelzik egyre erőteljesebbé váló nemi vágyukat, de amikor meghallják a riválisok hangjait, már teli tüdőből válaszolnak a kihívásra. A hangpárbajok általában az alkonyati órákban kezdődnek, de csendes, alig zavart erdőben a bikák gyakran nappal is bőgnek. A csapatbika a tisztáson áll, és míg tehenei nyugodtan csipegetik a fűszálakat, koronás fejét magasra emelve figyel. Ha másik bika szólal meg a közelben, nyomban dühösen válaszol. Amint aztán a kihívó megjelenik a tisztáson, kezdetét veheti a küzdelem. Először egymáshoz egészen közel állva hangjukkal próbálják a másikat megfutamítani, ám ha ez nem következik be, hirtelen egymás ellen fordulnak, és agancsot agancsukra feszítve igyekeznek ellenfelüket meghátrálásra kényszeríteni. Ha a trónkövetelő már nem bírja tovább, hirtelen megfordulva menekül. Előfordul azonban, hogy a győztes úgy megszúrja, hogy sérüléseibe belepusztul. A csapatbika nem követi legyőzött ellenfelét. Mindössze néhány lépést tesz utána, majd koronás fejét hátrahajtva világga kürtöli diadalát. Győzött, az erdő királya maradt. A teheneik, mint azt Gemencen láttam, nem sokat törődnek a vereséggel. Elfogadják a győztest, akár a korábbi, akár egy új bika legyen az.

Októberben már vége a bőgésnek, a bikák és a teheneik külön csapatokba verődnek. Kopogni kezd az erdő, mert hullik a tölgy- és szőlőmag, éjszakánként szarvasok, vaddisznók és más állatok dőzsölnek a fák alatt. Szereti a tölgy- és szőlőmagot a borz is. Bár igazi téli álmat nem alszik, a nyár végén és kora ősszel mégis nagyon meghízik, a bőre alatt vastag szalonnaréteg képződik. A táplálékát illetően nem válogatós. Szereti a gyümölcsöt, a tölgy- és szőlőmagot, a mezőkre kilátogató állatok a kukorica- és lucernatáblákban torkoskodnak, a szőlőkben pedig az érett fürtöket dézsmálják meg. Egyik fő táplálékuk érdekes módon a földigiliszták. Németországban a megvizsgált egyedek 65 százalékának gyomrában csak giliszta- és földigiliszták találtak. A borzoktorékba néha róka költözik be, de a két állat kerüli egymást.

Ha bükkösökben jó a makktermés, igen elszaporodnak az apró rágcsálók, az erdei egerek és az erdei pockok. A sárganyakú és a közönséges erdei egér raktárakat is készít. Elsősorban az esti szürkület idején és éjszaka tevékeny, de a nyugalmas erdőrészekben nappal is előbújik föld alatti rejtekeiből. A sárganyakú erdei egér kitűnően kúszik, gyakran harkályodókban vagy mesterséges fészekedőkben üt tanyát.

Az említett apró rágcsálókkal táplálkozik a hazánk északi vidékein már rendszeres

fészkelőnek számító uráli bagoly. Költ a Zempléni-hegységben, az Aggteleki-karszton és a Bükkben, talán a Börzsönyben is. Hazai állománya ötven-százötven pár között ingadozik. Az úgynevezett gradációs években, amikor sok a rágcsáló, több pár telepszik meg, és több fiókát is nevelnek, ám ha kevés a táplálék, ehhez is alkalmazkodnak: a párok egy része egyáltalán nem költ, vagy ha igen, csak kevés fiókát nevel. Az uráli bagolyok nem építenek fészket, hanem a ragadozó madarak elhagyott otthonait foglalják el. Harcias madarak, a fiókáikat bátran védelmezik, még a fészek felé mászó embernek is nekitámadnak.

Parkok és arborétumok

A kora őszi időszakban, szeptemberben és október első felében az énekesmadarak vonulása jellemző. Füzikek, szürke, kormos és örvös légykapók, rozsdafarkúak láthatók mindenfelé. A légykapók a padok támláján, kerítésen vagy száraz ágakon ülve lesnek zsákmányra. Az örvös és a kormos légykapók ősszel legfeljebb eltérő hívóhangjaik alapján különíthetők el egymástól, egyébként teljesen egyformák. A csilpcsalpfüzike és a sisegő füzike az őszi vonulás idején is gyakran énekel, és októberben, novemberben megszólalnak még vonuló vagy északabbról telelni érkezett vörösbegyek is. Ha száraz az ősz, a csöpögőre állított kerti csap közelében érdekes megfigyeléseket tehetünk. A csap alatt képződött kis tócsa mellett szinte sorba állnak a fekete rigók, a megygyvágók és a zöldikék, valamint az előbb már említett madarak. Gyakran leszállnak a vízhez az októberben dél felé tartó, pettyes mellű énekes rigók is. Száraz időben, amikor néha heteken át egyetlen csepp eső sem esik, fel kell venni a kapcsolatot a park vagy az arborétum vezetőivel, hogy engedélyezzék egy-két kerti csap csöpögőre állítását. Ez érdemi vízfogyasztást nem jelent, ugyanakkor nagy segítség a parkban élő vagy az ott átvonuló madarak számára.



Légykapó



Zöldike



A világ legnagyobb óceánárium

A világ legnagyobb óceánáriumát építik fel 2012-ig az oroszországi Távol-Keleten, Vlagyivosztk közelében, mintegy 20 ezer négyzetméteren. A Russzkij-szigetre megálmodott létesítmény 435

vízmedencéjével és akváriumával mindenekelőtt a Csendes-óceán északnyugati része tengerbiológiájának kutatását segíti majd. Az akváriumokban a biológusok elsősorban a tengeri állatok mesterséges körülmények közötti viselkedését tanulmányozzák. A látogatók pedig egyebek mellett egy 75 méter hosszú „víz alatti” alagúton figyelhetik meg a tengerek lakóit. Ez lesz a világ legnagyobb óceánárium, ami a vízmennyiséget illeti.



A legritkább nagymacska

Sikerült közelről lefényképezni a világ egyik legritkább, sajnos jó néhány „rokonához” hasonlóan a kihalás szélére sodródott nagymacskáját, a szaharai gepárdot.

A fotókat a londoni zoológiai intézet és egy algériai nemzeti park közös expedíciója készítette. Az automata kamerák négy példányt örökítettek meg. Ez a nagymacska valamikor egész Észak-Afrikában és Ázsia egyes területein is elterjedt volt.

Azonban a fő táplálékául szolgáló gazellák levadászása miatt visszaszorult az emberek által kevésbé háborított területekre. Ritkaságukból fakadóan szinte semmit nem tudni róluk, ezért a képek nagyon nagy eredménynek számítanak, bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy a faj még nem halt ki. A kutatók most további megfigyeléseket terveznek a gepárdok életkörülményeivel és szokásaival kapcsolatban.



Mielőtt a kakadu tartása mellett döntenél

netán felháborodásukat jelezheti. Ha megijeszti vagy megrémíti őket, jelzésképpen jellegzetes sípoló hangot adnak.

Ha kakadut szeretnél tartani, célszerű fiatal példányt választani, mivel azokat könnyebb megszeliíteni és betanítani. Az idős, vad, kolóniákban élő madarak megszeliítése nehezebb feladatot jelent, így kezdő kakadutartóknak nem javasoljuk. Azok a madarak, amelyek közöttünk, emberek között nevelkednek, könnyebben válnak szelíd, barátságos természetűvé. A fiatal madarakat könnyebben lehet megszeliíteni, és könnyedén alkalmazkodnak az új környezethez és a különböző szituációkhoz. Az új madarat érdemes már korán kitenni különböző eseményeknek, helyzeteknek, találkozásoknak, például különböző korú- és nemű emberek, más kisállatok, autós utazás, állatorvos látogatása, mindez annak érdekében, hogy nyugodt, jól betanított kedvencé váljon. Az élénk, éber madár minden bizonnyal egészséges is.

Tartását kisméretű kalitkában nem javasolják, de ha elfér a lakásban egy legalább 1 m x 1 m x 1,5 m-es madárház, és ha néha még röptetjük is a lakásban, akkor jól érezheti magát kakadunk a négy fal között is. Az ideális tartási körülmény viszont a kakaduknak a kerti (szabadtéri) madárház. Minimum 3-4 m átmérőjű és 2 m magas legyen, lehetőleg fagymentes helyen felállítva.

Eleségei megegyeznek más papagájfajokéval. Szeretik a magvakat (napraforgómag, zab, kukorica, dió, mogyoró) és a gyümölcsöket, zöldeleéseket.

A kakaduknak a többi kedvencez hasonlóan célszerű rendszeres egészségügyi rutin-vizsgálatokon rész venniük. Ha szükséges, ilyenkor az állatorvos elvégzi az ápolási (csőr, köröm vagy tollazat), a fizikális és laboratóriumi vizsgálatokat is.

A kakadukat csodálatos tollazatuk, intelligenciájuk és barátságos természetük miatt az egész világon fantasztikus teremtményeknek tartják, azonban kevesen tudják, hogy a kakaduk a papagájok közé tartoznak. Ezek a bóbítás, gyönyörű madarak Ausztráliából származnak, fajaik a szárazföldön és a szigeteken egyaránt előfordulnak, de sajnálatos módon számuk egyre csökken.

Mielőtt azonban elrohannánk egy szép példányt vásárolni, ne felejtünk arra is gondolni, hogy nem könnyű feladat felnevelni és tartani egy ilyen madarat. Ezek a madarak, mind fizikailag mind érzelmileg, sok gondoskodást és odafigyelést igényelnek. Végtelenül szeretik, ha dédelgetik, ci-rógatják és ölelgetik őket. Viszont ha nem figyelnek oda rájuk kellőképpen, a kakaduk rendkívül lármássá, erőszakossá vagy akár rombolóvá, pusztítóvá is válhatnak. Ez a gazdi felé irányuló mély bitorlási vágyhoz és akár agresszivitáshoz is vezethet. Ez a madárfaj nem beszél olyan kiválóan, mint más papagájok. Hangos, éles, rikácsoló hangjuk vidámságukat, örömeiket vagy

HOROG

Ezüstkárász

Carassius gibelio (Bloch, 1782)

Ismertetőjegyek. Teste zömök, oldalról lapított, a feje viszonylag kicsi, de a kopolytűfedők táján vastag. Orra a szem átmérőjénél hosszabb, kevésbé lekerekített, mint a széles kárászé, a szája kicsi és csúcsba nyíló. Hátúszója a hasúszókkal körülbelül egy vonalban kezdődik, benne 14–19 elágazó sugár van, és a széle egyenesen levágott vagy kissé homorú. Az elején lévő csonttüske hátsó oldala durván fogazott, fogainak száma 10–15. Farkalatti úszójának csonttüskeje szintén fogazott, mögötte 5–6 osztott sugár sorakozik. Oldalvonalán 28–33 pikkely számolható. A pikkelyek színe általában ezüstös, de a tőzeges vizekben élőké aranyárga is lehet. Testhossza 20–25 cm, de 40 centinél nagyobb is lehet.

Hasonló fajok. Legjobban a széles kárász hasonlít hozzá, de annak a hátúszója lekerekített, az úszó csonttüskejének hátsó oldalán 25–30 fogacskát számolható, és a fiatalok faroknyelén fekete gyűrű vagy sötét folt látható. Hasonlít hozzá a ponty is, de a felső állkapcsán és a szájszögletében 1-1 pár kicsi bajusz található. Ivadékaival téveszthető össze a szivárványos ökle, de jó megkülönböztető bélyeg az utóbbiak faroknyelén húzódó kékeszöld sáv.

Környezet. A különböző környezeti feltételekhez kitűnően alkalmazkodik, a hegyi patakok kivételével szinte minden víztípusban megtalálható. Igazi élőhelyét a dús növényzetű sekély állóvizek jelentik, ahol igen nagy állományai alakulhatnak ki.



Táplálék. Vegyes táplálkozású hal, ezért is képes a különböző vizekben megélni. Főként apróbb gerinctelen állatokat fogyaszt, de élőbevonatot, növényi anyagokat és szerves törmelék is eszik.

Szaporodás. Ivarérettségét 2-3 évesen éri el. A nőtények 100–400 ezer, kb. 1,5 mm átmérőjű ikraszemet érlelnek, amit több részletben, május-júniusban raknak le a sekélyebb vizek növényzetére. Elterjedésének határterületein kizárólag nőtényekből álló populációk élnek, amelyek más pontyfélék tejesével íznak össze. A fajidegen spermium megindítja a petesejt osztódását, de az örökítőanyaga nem használódik fel. Korábban nálunk is így szaporodott, de az 1980-as években megjelentek a híemek is, így lehetővé vált a más fajoknál szokásos ivaros szaporodásmód.

Elterjedés. Eredeti hazája Délkelet-Ázsia, de ma már Európa túlnyomó részén megtalálható. Hazánkban az 1954. évi importját követően terjedt el, és ma már legtöbb vízünkben előfordul.

Jelentőség. Tógazdaságokban káros gyomhalnak minősül, mert a ponty elől eleszi a takarmányt. Túlszaporodásának természetes vizeinkben sem örülünk, de gyakorisága és ízletes húsa következtében gazdaságilag jelentős halunkká vált.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Pataktakarítás



Takarítottak a Halvédelmi és Haltani Társaság tagjai. Az akciónak példamutatás volt a célja, megmutatni, hogy ki lehet takarítani a patakot. Meg felhívni a figyelmet arra, mivé lesznek vizeink, ha nem figyelünk oda, mit tesznek velük a szemetelők. A cseréi (Cerević) patak egyike a Fruška gora állandó jellegű patakjainak. Mindig van benne víz, és önfenntartó halállománnyal rendelkezik. Elsősorban a vidékünkön vajmi ritka fejes domolykó és a fenékjáró küllő található benne. Mi több, a



**Sipo Sándor és Aleksandar Bajic
a kibányászott „kincsel”**

Dunában levő domolykó- és küllőállomány jelentős hányada is ezekből a patakokból származik. Az akció érdekessége, hogy a takarítók egyetemisták, tanárok, tudományos kutatók... voltak. Személyesen aligha ügyködött még ennyire iskolázott csapat.



Az egyetemi tanárok, tanársegédek, tudományos kutatók, egyetemisták..., akik hadat üzentek a szemetnek

Küldjétek...

- **Élménybeszámolót**
(Érkeznek, de kell még!)
- **Ilyen halat fogtam!** (Képpel, leírással, helymegjelöléssel...)
- **Milyen halat fogtam?** (Képpel, leírással, a halszakértőknek feltett kérdéssel...)
- **Bemutatom horgászhelyemet, horgászvizemet**
- **Lefényképeztem!** (Fotóitokat legjobb fotósaink fogják értékelni.)
- **Van egy kérdésem!**

Írásaitokat (névvel, címmel... ellátva) lapunk címére

**Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1.,
21000 Novi Sad**

küldjétek.

E-mail címünk

jopajtas.bum@magyarszo.com

dunaimisi@gmail.com

telefon: **021/457-100**

mobil: **064/467-10-55**

A korábbi években, számos támogatónk segítségével, a kispecásokat igen gazdagon jutalmaztuk. Ezt a gyakorlatot folytatni kívánjuk. Megéri írni!

Jó fogást!

Szeptember 23.

Tekla, Ildikó, Ilona, Ila, Lina, Líviusz és Telma napja

Tekla: Görög eredetű név. Jelentése: Isten dicsősége.

Líviusz: Latin eredetű név. Jelentése: olomszínű, kékes, irigy, rosszakaratú.

1865. IX. 23. – 145 éve történt

Tarnaörsön megszületett Orczy Emma bárónő, magyar származású angol dráma- és regényíró, akinek leghíresebb műve, a *The Scarlet Pimpernel* (A Vörös Pimpernel) a 20. század egyik legnépszerűbb alkotása volt.

1914. IX. 23. – 96 éve történt

Megszületett Csépe Imre költő, író, a vajdasági magyar irodalom egyik kiemelkedő alakja.

Szeptember 24.

Gellért, Mercédész, Gerda, Mária és Grizeldisz napja

Gellért: Germán eredetű név, a Gerhart, Gerhart névből származik. Jelentése: gerely, dárda, erős, kemény.

Mercédész: Spanyol eredetű név, a Maria de Mercede kifejezésből származik. Maga a szó a latin merces (bér) szóból ered, és arra a váltságdíjra utal, amelyet a 13. századi Spanyolországban a mercedarius szerzetesrend gyűjtött, fogságba esett keresztény mörök kiváltására. Jelentése: fogolykiváltó.

1046. IX. 24. – 964 éve történt



Meghalt Szent Gellért itáliai származású szerzetes, az első magyar vértanú, aki Szent István király szolgálatában Imre herceg nevelője és a csanádi püspökség megszervezője volt.

1541. IX. 24. – 469 éve történt

Meghalt Paracelsus német természettudós, korának leghíresebb orvosa. A gyógyszeres terápia és kémia úttörője, aki az orvosságok helyes adagolását, a betegségek megelőzését és az egészséges életmódot tartotta szem előtt. Ismereteit vándorútjain professzoroktól, valamint füvesasszonyoktól, bábáktól és parasztoktól szerezte. Paracelsus Svájcban, Einsiedelnben született Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim néven. Orvosi tanulmányokat végzett apja irányítása alatt, aki orvos volt Bázisban, de alkimist és okkultizmust is tanult Spanheimi Trimethiusszal. Paracelsus nagy hangsúlyt fektetett a makrokozmosz és mikrokozmosz összhangjára, úgy tartotta, hogy

az emberek a világegyetem tükörképei. A betegségeket az egyensúly megbomlásának tekintette, szerinte az egészséges ember tökéletes harmóniában egyesíti a három alkimiai alapelemet: a ként (férfi), a higanyt (nő) és a sót (semleges).

Szeptember 25.

Kende, Eufrozina, Nikolett, Miklós, Mikolt, Rikarda, Cézár, Gellért, Kleofás, Kleon, Klió, Mór és Sólyom napja

Kende: Kazár, magyar eredetű név. A régi magyar Kündü személynévből származik, az őtörök méltóságnévből való, Levédiában és Etelközben az ősmagyar törzsszövetség fejét nevezték így.

Eufrozina: Görög eredetű mitológiai név, a három Grácia egyikének a neve. Jelentése: vidám, vidámság.

1906. IX. 25. – 104 éve történt

Megszületett Dimitrij Sosztakovics orosz zeneszerző, zomgoraművész. (V. szimfónia)

1944. IX. 25. – 66 éve történt



Megszületett Michael Douglas amerikai színész (Elemi ösztön).

Szeptember 26.

Jusztina, Dániel, Özséb, Ciprián, Cipriána, Damján, Kozima és Kozma napja

Jusztina: Latin eredetű név, a Jusztin férfinév női párja. Jelentése: igazságos.

Damján: Görög, latin eredetű név, a Damianus név származéka. Jelentése: a népből származó, legyőző.

1945. IX. 26. – 65 éve történt



New Yorkban meghalt Bartók Béla, világhírű magyar zeneszerző és népdalgyűjtő.

1898. IX. 26. – 112 éve történt

Brooklynban (New York, USA) megszületett George Gershwin (eredeti nevén: Jacob Gershowitz) zeneszerző és zongoraművész, a szimfonikus jazz megteremtője (Kék rapszódia, Egy amerikai Párizsban, Porgy és Bess).

Szeptember 27.

Adalbert, Vince, Károly, Albert, Adolf, Damján, Damos, Florencia, Florentin, Florentina, Kósa, Kozima, Kozma, Krisztián és Mirabella napja

Adalbert: Germán eredetű név. Jelentése: nemes fény, fénylő nemesség.

Florencia: Latin eredetű név, a Florentinus férfinév női párja. Jelentése: virágzó, hatalmas, tekintélyes, kitűnő.

1980. IX. 27. – 30 éve történt

Az idegenforgalom világnapja: az Idegenforgalmi Világszervezet határozata alapján 1980 óta világszerte évente megtartják az idegenforgalmi világnapot.

1921. IX. 27. – 89 éve történt



Vácon megszületett Jancsó Miklós filmrendező (Szegénylegények, Utolsó vacsora). Jogot, néprajtot és művészettörténetet tanult a kolozsvári egyetemen, majd 1950-ben Budapesten a Színművészeti Főiskola filmrendezői szakán is végzett. Az ötvenes években híradófilmek készítésével kezdte pályáját, 1958-ban pedig megrendezte első saját játékfilmjét, A harangok Rómába mentek címmel. Későbbi filmje, a 19. századi betyártörténetet feldolgozó Szegénylegények rengeteg fesztiválon nyert díjat, illetve kapott jelölést. Az 1970-es évek elején Olaszországban élt, 1975-től pedig színházi darabokat is rendezett. A komoly témák után a gegekkel teli új stílus felé fordult (Anyád!... a szunyogok, Utolsó vacsora, Nekem lámpást adott...).

Szeptember 28.

Vencel, Bernát, Jusztina, Salamon, Szelim és Tarkány napja

Vencel: Német, szláv eredetű név, a szláv Venceslav névből származik. A név Wenzeslaus névforma német Wenzel rövidüléséből került a magyarba. Jelentése: koszorú, dicsőség.

Tarkány: Kabar eredetű név, egy törzs neve volt. Jelentése: kovács.

1817. IX. 28. – 193 éve történt

Megszületett Tompa Mihály költő, a népi-nemzeti irányzat egyik legjelentősebb képviselője, akadémikus (Új Simeon).

1934. IX. 28. – 76 éve történt



Párizsban megszületett Brigitte Bardot francia színésznő. 1952-től filmezett. Játsozott – többek között – A normandiai odú, A szerelem törvénye, Trójai Heléna, Egy párizsi nő, Hímnem, nőnem, Olajkeresők, Don Juan és Brigitte Bardot – A saját történetem I-II. című filmekben. A hatvanas-hetvenes években a színésznők között ő volt az abszolut világsztár. Hobbija az állatvédelem.

Szeptember 29.

Mihály, Gábor, Rafael és Gabriella napja

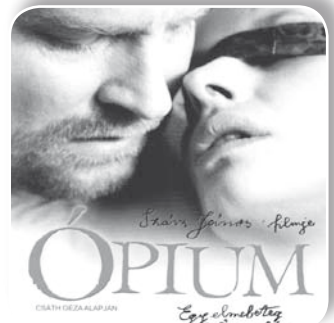
Mihály: Héber eredetű bibliai név, a Mikaél magyar formája. Jelentése: Ki olyan, mint az Isten?, Istenhez hasonló.

Gábor: Héber eredetű bibliai név, a Gabriel magyar alakváltozata. Jelentése: Isten embere, Isten bajnoka vagy „Isten erősnek bizonyult”. A zsidó hagyomány szerint Gabriel választotta azt a Vörös-tenger vizét, amikor a zsidók Egyiptomból menekültek. Az iszlám úgy tartja, hogy Gabriel (Gibril, Dzszibril) az Igazság szelleme, aki lediktálta Mohamednek a Koránt. Gabriel egy Hold-arkangyal, őt úgy is hívják, hogy a születés arkangyala, mivel az ember születési folyamatát segíti elő. Ő az, aki az evangéliumokban bejelentette Jézus születését a szülőknek. Amikor az ember megszületik, mindig vannak körülötte segítő lények, segítő angyalok, a születés angyalai. Ők a gábieli-ták, Gabriel arkangyal tanítványai.

1547. IX. 29. – 463 éve történt

Alcalá de Henaresben megszületett Miguel de Cervantes Saavedra spanyol költő. Művei Az elmés és nemes Don Quijote de la Mancha, valamint a Pélidas beszédek.

1919. IX. 29. – 91 éve történt



Szabadkán meghalt Csáth Géza író, zenekritikus, orvos (Trepov a boncolóasztalon).

Boldog születésnapot, Budapest!

1872. IX. 23-án, 138 évvel ezelőtt Pest és Buda egyesítésével létrejött Budapest

Budapest Magyarország fővárosa, az ország politikai, művelődési, ipari, kereskedelmi és közlekedési központja, valamint nevezetes gyógyfürdőváros. Az Európai Unió nyolcadik legnépesebb városa. A Duna két partján, az Alföld és a dombvidékek találkozásánál fekszik. Természetföldrajzi adottságainak köszönhetően a világ egyik legszebb fekvésű fővárosának tartják.

Ezen a vidéken már az őskorban is volt emberi település. A város jelenlegi területén belül az egyik első ismert település a kelta alapítású, de latin néven elhíresült Aquincum, amely a római korban Alsó-Pannónia tartomány székhelye volt. A honfoglaló magyarok 900 táján jutottak ide. Településüket az 1241-es tatárjárás elpusztította. Az újjáépült város a 15. században a humanista műveltség egyik európai központjává vált. A közel másfél százados török uralom után a városi élet csak a 18. század során kezdett ismét kibontakozni, de igazi lendületet a 19. században, az ország nagyarányú iparosodásával vett. 1872-ben az addig önálló három várost, Pestet, Budát és Óbudát Budapest néven egyesítették.

A mai Budapest a 19. század utolsó harmadában és a 20. században lett világvárossá. Történetében új fejezet kezdődött 1950. január 1-jén, amikor 23 környező települést hozzászátoltak, amivel a főváros területe két és félszeresére, népessége másfélszeresére nőtt. Jelenleg Budapestet 23 kerületi önkormányzat és az egész városra kiterjedő jogkörrel rendelkező Fővárosi Önkormányzat igazgatja.

A legmagasabb nyilvántartott népesség 2 059 347 lakos volt (1980). Az 1990-es évek eleje óta viszont a népesség száma rohamosan csökken (1990 és 2005 között több mint 300 000 fővel). Ennek okai elsősorban a budapesti agglomeráció településeire való kiköltözés (szuburbanizáció), valamint a demográfiai hanyatlás felgyorsulása (születésszám visszaesése).

Budapest világörökségi helyszíneként elismert látnivalói a Duna-part látképe és a Budai Várnegyed, valamint az Andrásy út és történelmi környezete. A főváros számtalan egyéb látnivalója között nemzetközi viszonylatban is különleges műemlékek, templomok, kasté-

lyok, ókori, középkori és török kori emlékek, barokk, klasszicista, romantikus, neoreneszánsz, eklektikus és szecessziós stílusú középületek és lakóházak, 223 múzeum és galéria (köztük jó néhány nemzetközi rangú gyűjtemény), történelmi hidak, valamint a köztéri szobrok és emlékművek sokasága található. Évente kb. 2,3 millió turista választja úti céljául.

A főváros területe 525 km². Pest megye öleli körül, melynek 81 települése Budapest agglomerációjához tartozik. A főváros észak-déli irányban 25, kelet-nyugati irányban 29 km kiterjedésű. Legmélyebb pontja a Duna szintje, amely közepes vízállásnál 96 méterre, míg legmagasabb pontja, a János-hegy 529 méterre van a tengerszint felett.

Magyarország közlekedésében központi szerepet kap, mivel Budapestre futnak be a sugárirányú autópályák és nemzetközi jelentőségű vasútvonalak. Területét az észak-déli irányú Duna két alapvetően eltérő részre osztja. A folyó jobb partján, a nyugati oldalon a Budai-hegység helyezkedik el. A bal parton pedig, a város keleti oldalán a Pesti-síkság húzódik, amelyet északkeletről a Gödöllői-dombság lankái öveznek.

Buda alapvetően lakó- és pihenőövezet, északi és déli részén gazdasági övezetekkel, míg Pest igazgatási, kereskedelmi és ipari központ, nagy lakóterületekkel és szórakoztató létesítményekkel.

A Duna budapesti szakaszán három sziget található. Ezek közül a legnagyobb a déli Csepel-sziget, melynek csak északi csúcsa van a városhatáron belül; ezt követi a város szívében elhelyezkedő, történelmi múltra visszatekintő Margit-sziget, ettől északra pedig az Óbudai-, más néven Hajógyári-sziget fekszik (itt tartják meg évente a Sziget-fesztivált). A város északi határán túl kezdődik a Dunakanyarig felnyúló Szentendrei-sziget.

Pestet és Budát, Magyarország fő-, illetve székvárosát a reformkortól kezdődően emlegették együtt, közös nevükön. A gyakoribb forma a nagyobb (és nemzeti szempontból jelentősebb, magyar nyelvű) város nevét előre helyezve Pest-Buda volt, de elvétve előfordult a magyar nyelvhez jobban illeszkedő, a más-

salhangzótörölődést elkerülő Buda-Pest alak is. Ez a névváltozat egyébként Széchenyi István gróf Világ című művéből származik (1831). A városok egyesítésekor, 1872-ben már magától értetődő természetességgel választották az új szék- és főváros számára a Budapest nevet.

A Buda név a korai Árpád-korban az ókori Aquincum helyén épült települést jelölte, amelyet csak a tatárjárást követően, az akkor Újbudának nevezett budai Vár megépítése után kezdtek Óbuda néven emlegetni. A város a középkori krónikáink szerint Attila hun uralkodó testvéréről kapta nevét, ebből azonban valószínűleg csak annyi igaz, hogy a név eredete valóban lehetett személynév is. (Középkori forrásokban előfordulnak Buda nevű személyek.) Egy másik, nem igazolható feltevés szerint a városnév eredete a szláv voda (víz) szó lehet, ahogyan az ókori latin Aquincum név végső forrása is valamely vízzel összefüggő jelentésű kelta szó lehetett.

Pest nevének eredete egyes vélemények szerint az ókorba nyúlik vissza: Contra-Aquincum neve Ptolemaiosz 2. századi Geographiké hüphégészisz (Bevezetés a föld feltérképezésébe) című művében ugyanígy Pesszion. Az elfogadottabb magyarázat szerint viszont a budai oldalon található Gellért-heggyel kapcsolatos, a szó ugyanis a szláv nyelveken barlangot, sziklaüreget jelent, a régi magyar nyelvben pedig a kemencét nevezték pest-nek, ahogy az például a Székelyföld egyes részein még ma is hallható. Így lett a hévizes barlangot („forró kemencét”) rejtő mai Gellért-hegy Pest-hegy, a hegy lábánál ősidők óta használt folyami átkelő pedig Pest-rév, és innen kapta végül a túlparton létrejött település a nevét. A névnek ez az érdekes „túlpartra vándorlása” legkorábbi középkori forrásainkban jól nyomon követhető. Hasonló eredetű Buda német neve, Ofen is (magyarul kemence), amely délnémet nyelvjárásban a szláv pest szóhoz hasonlóan barlangot, üreget is jelent. Érdekes, hogy egy tatárjárás előtti oklevél Ofen néven a folyó bal partján lévő települést, azaz a mai Pestet jelöli meg, később azonban a helyi németek már csak a budai Várhegyre alkalmazták ezt a nevet...



Lánchíd



Nyugati pályaudvar



Budavári palota éjjel

A budapesti METRÓ



A budapesti metró Budapest tömegközlekedési hálózatának legnagyobb kapacitású vonalaiból áll. Az első, a köznyelvben kisérdalattinak nevezett vonala a kontinentális Európa első földalatti vasútja volt. A másik kettő, szovjet technológián alapuló viszonylata az 1970-es és az 1980-as években épült ki. Jelenleg épül a negyedik vonal, az ötödik vonal tervezése előkészítés alatt áll. A hálózat mai összhossza 31,4 km, az állomások száma 42.

Millenniumi Földalatti Vasút (MILLFAV)

A Terézváros fő útvonalát, a Sugárutat 1884-re faburkolattal látták el. A Városliget felé rendszeres omnibusz járt, de az akkori ütdőeren, a Király utcán közlekedő villamossal együtt is kevésnek bizonyult, a járatok túlszűfoltak voltak. Tekintettel a közelgő millenniumi kiállításra is – melyet a Városligetbe terveztek –, a sugárúti közúti vasútra egyre égetőbb szükség volt.

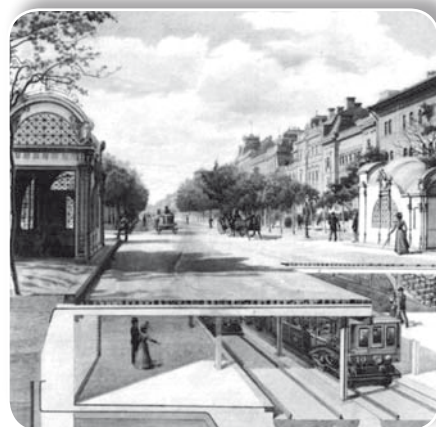
A Budapesti Villamos Városi Vasút (BVVV) vezérigazgatója, Balázs Mór, londoni tapasztalatai alapján foglalkozott egy pesti, felszín

alatti vasút gondolatával. Legnagyobb riválisával, a Budapesti Közúti Vaspálya Társasággal (BKVT) együtt pályáztak az Andrásy (Sugár) úton építendő felszíni vasútra, melyet a hatóságok – a korábbi véleményüknek megfelelően – elutasítottak: „az Andrásy úton nem építhető közúti vasút”. A két cég azonban előzőleg megállapodást kötött: amennyiben a felszíni terveket elutasítják (melyre joggal számíthattak), földalatti vasút építését kezdeményezik. A terveket a Siemens és Halske cég készítette. A fennmaradt látványtervek szerint a városligeti fürdőtől a Vigadóig egyajtós, de háromosztatú szerelvények közlekedtek volna; a középső utastér bal oldalán külön fülkét szántak a dohányos férfiaknak, jobb oldalán pedig a nőknek. Az ajtók önműködően, a vezető által irányítva nyíltak-zártak volna, és automatákból árusították volna a jegyeket.

Az engedélyt megkapták, sőt 90 éves engedélyidőt, 15 éves adókedvezményt és 5 évre menetjegyek utáni illetékbélyeg-átalányt kaptak. Cserébe viszont az Ezredévi Kiállítás megnyitásáig el kellett készülnie a vasútnak. Az engedély megadásától 21 hónap volt hátra a Kiállítás megnyitójáig.

Az első budapesti metróvonalat 1896. április 11-én adták át. Ez volt a Millenniumi Földalatti Vasút.

A földalatti vasútépítés gondolata és megvalósítása egyidős a londoni földalatti vasútvonal születésével. 1860-ban kezdtek hozzá az építéséhez és 1863-ban helyezték üzembe az első földalatti vasutat. London után, elsőként az európai kontinensen, a millenniumi kiállításra készült el Budapesten a Sugárút alatt haladó földalatti kéregvasút. A belváros és a Városliget közötti kapcsolatot teremtette meg.



A II. világháború végéig a további fejlődés nem folytatódott.

További metróvonalak

Budapest egy óriási nagyváros, közlekedése nehezen képzelhető el csupán felszíni tömegközlekedési járművekkel (busz, troli, villamos). Erre a város és az ország vezetése is régen rájött, s megépítette előbb a 2-es metró (Déli pályaudvar–Örs vezér tere), majd a 3-as metró is (Újpest-központ–Kőbánya-Kispest). Ezzel egy időre tehermentesült a belváros, később azonban kiderült: még legalább két vonalat kéne építeni: a 4-es metró nagyban (és botrányoktól, csúszásoktól nem mentesen) épül, ez a Kelenföldi pályaudvart köti majd össze a Bosnyák térről a Keleti pályaudvar érintésével. Az 5-ös metró pedig, melyet észak-déli irányú földalatti gyorsvasútként képzelnek el (Szentendre–Ráckeve gyorsvasútként, azaz két HÉV-vonal kiváltásaként), egyelőre mély hallgatás övezi. Unokáink talán látni fogják...



Az EV3-as szerelvény



Siemens M1



A millenniumi földalatti



Alstom

RÜGYFAKADÁS



Ismeretlen ismerős

A férfinak, akit ismeretlen ismerősnek nevezek, rövid, fekete haj van a feje búbján. Nagy szemű, izmos testalkatú. Negyven év körüli lehet. Elég mogorva ember. Szerb az anyanyelve.

A kórháznál, az autóban vártuk apámmal anyukámat, hogy kijöjjön a munkahelyéről. Nézelődtem, és megpillantottam egy taxit, egy ismerős sofőrrel. Ő volt az! Sehogy sem sikerült rájönnöm, hol találkoztam már vele. Gyorsan megkérdeztem apukámat:

- Látod azt az embert a kocsiban?
- Igen!
- Nem ismered valahonnan?
- Nem!

Kicsit letörtem, hogy nem lettem okosabb. Elhatároztam, valahogy kinyomozom, hol is láttam már őt.

Legutoljára a nyáron futottunk össze egy fürdőben. Ricsivel, a barátommal zsetont akartunk venni a vízi csúszdához. Ott tűnt fel újra. Ricsi helytelen szerb nyelvhasználata miatt csúnyán megszidott minket. Megharagudtam rá, és oda-szaladtam a szüleimhez. Feltettem magamban a kérdést ismét, hogy miért babrálja ez a személy annyira a fantáziámat. Sajnos megint felelet nélkül maradtam. Viszont a dolog továbbra is izgatott.

A télen a társaimmal megbeszéltük, hogy este korcsolyázni megyünk. Türelmesen vártuk, hogy a hosszú sor végéről a pénztárig jussunk. Végre a cél előtt álltam. Belenyúltam a zsebembe a pénzért, és ki áll előttem? Nem fogod elhinni! Az az illető volt, aki után ennyi ideig nyomoztam. Vidámság töltött el, hogy megoldódott a rejtély. Tehát itt találkoztam vele először! Ezért volt számomra oly ismerős. Másnap elújságoltam a hírt a családomnak.

Örülök, hogy megfejtettem ezt az ügyet. De a „barátom” nem nőtt a szívemhez, mert túl indulatos a gyerekekkel.

Szkocsovszki Zolt, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Öt dinár

Egy napsütötte reggelen úgy döntöttem, hogy meglátogatom az egyik barátomat, gyalog indultam.

Útközben egy csillogó pénzérmén akadt meg a tekintetem. A hiedelmek szerint, ha fej van felül, akkor szerencse fog érni. Hajtott a kíváncsiság, hát felvettem, és nagy boldogan mentem tovább.

Menet közben elkezdtem gondolkodni:

- Ki veszhette el?
- Visszaadjam. De mégis, kié lehet?
- Talán egy vásárlóé, aki a közeli boltba igyekezett?
- Netán egy szabálysértő gyors autósé, aki a rendőrnek fizette bírságát?
- Lehetséges, hogy egy jóakarátú adományozóé?
- Elképzelhető, hogy a vasárnapi vásárra induló gyermeké?
- De megeshet az is, hogy akarattal hagyta itt valaki, vagy nem?

Így elmélkedtem, és egyszer csak:

– Héj! Nekem nem hiányzik valamennyi pénzem?

Hirtelen megtorpantam és kutatni kezdtem a zsebeimben. Ni csak, pont öt dinárom nincs meg! Én vesztettem el!

Ebben a pillanatban oda is értem az osztálytársam háza elé, és vígan meséltem, mi történt velem.

Oláh Brigitta 7. b, Hunyadi János iskola, Csantavér

Hazudtam

Egy nap nem nagy kedvem volt a röplabdaedzéshez. Gondolkodtam, hogyan tudnám anyukámat rávenni, hogy ne kelljen elmennem. Semmilyen nyomos okot nem találtam, így kettő közül választhattam, vagy elmegyek, vagy hazudok. Az utóbbit választottam. Mikor hazaért anyám a munkából, azt szimuláltam, hogy fáj a torkom, és a fejem is hasogatja. Anyyira beleéltem magam, hogy valóban egy kicsit elkezdett fájni. Végül megengedte, hogy otthon maradjak. Felmentem a szobámba és olvastam, közben pedig arra vártam, hogy elmúljon az idő és már késő legyen az indulásra. Anyukám furcsálotta, hogy ilyen gyorsan „meggyógyultam”, és hamar rájött, hogy csak megjátszottam a nagy beteget.

Habár ennek a kis hazugságnak nem voltak súlyos következményei, mégis megtanultam, hogy ha eljátsszuk az emberek bizalmát, nehéz visszaszerezni.

Nyári Evelin, 6.2, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Újból az iskolapadban

Júniusban kezdődött a hosszú nyári szünet. Sok-sok minden történt velem, de most nem ez a lényeg.

Én már alig vártam, hogy újra iskolába menjek! Ezért már augusztusban elkezdtem készülni, megvettem mindent, amire szükségem lesz, csak egyelőre a könyveket nem tudtam mind beszerezni. De inkább lelkiileg kellett felkészülnöm az osztály zajára és a tanárok, meg tanárnők kiabálására. Ezt még meg kell szoknom. Augusztus utolsó napjai gyorsan elmúltak. Azt vettem észre, hogy szeptember van, újra együtt az osztály, és én is újra az iskolapadban ülök. Ez az érzés már nagyon hiányzott!

Ebben az évben szeretnék kitűnő eredményt elérni. Igaz, ezt már párszor megfogadtam, remélem most sikerülni fog.

Zsoldos Kamilla, 7. o., Kis Ferenc iskola, Orom

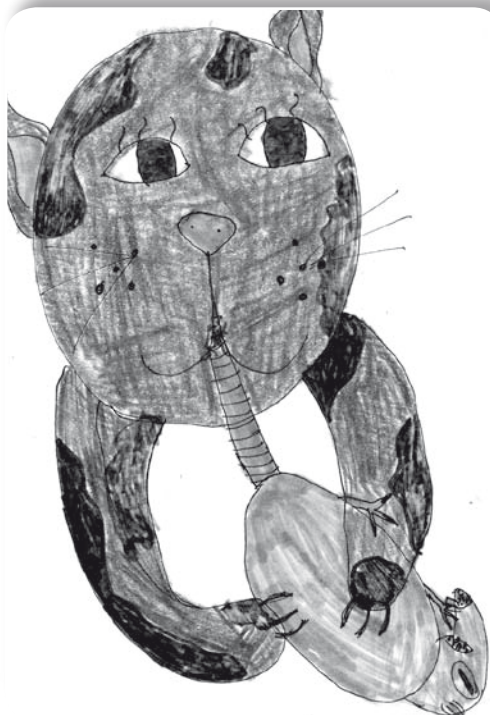
Matulával a berekben

A Zala folyó és csodálatos környéke, a Tüskevár s a berek rengeteg váratlan meglepetést tartogatott a két jó barát számára. Ám Matula segítségével a kamaszok hamar hozzászoktak a természet rendjéhez, a nomád életmódhoz.

Tutajos már az első napon megtanulta a horgászás fortélyait. Matula egyedi, de hasznos tanácsainak köszönhetően Gyula hálója egykettőre megtelt. Boldogan s büszkén tért vissza szünidei szálláshelyére. Az öreg mindennap tűzifáért küldte a kamaszt. A fiú eleinte még nem ismerte a biztonságos ösvényt, így az éhes szúnyogok táborába keveredett, és csak agyoncsipkedve tudott kiszabadulni a rekettyebokrok közül. „Sebaj – gondolta Tutajos –, ha én nem is, legalább a tűzifa épségben megérkezett.” Matula megmutatta Gyulának hogyan kell tüzet rakni. A kamasz értett ehhez a művelethez, sőt mesteriségének mondhatta, a nevelőapja ezért meg is dicsérte őt. Ez nagy dolognak számított, mert Matula csak akkor mondott elismerő szavakat, ha az illető igazán megérdemelte azt. Tutajos nagyon szeretett csónakázni a nyugodt, békés folyón. Ám az evező durva fája felsértette a puha városi kezét. Mire izmai megerősödtek, az evezés is gyerekjátéknak tűnt. A fárasztó nap után a fiú nem kényelmes dunnán, hanem szalmaágyon pihente ki fáradalmait. Reggelente pedig a Zala hús vizében frissítette magát. A szünidő vége felé Tutajos hú barátja, Büttyök is ellátogatott a berekbe. Gyula beszámolt neki felejthetetlen kányavadászatáról s egyéb emlékezetes élményeiről. A kamasz büszkén mutatta meg barátjának Matulától szerzett tudását.

A két fiú számára talán a legfontosabb dolog, amit az öreg Gergely bácsitól tanultak, a természet és az állatok megvédelme azoktól, akik nem tudják meglátni ebben a csodát.

Majláth Edit, 7. e, Csáki Lajos iskola, Topolya



**Bencun Mia
szabadkai
tanuló rajza**

Így játszom én

Egy hónapja lehetett, vasárnap volt. Kedvet kaptam a malmozáshoz. Be nem állt a szám, csak egyet hajtottam:

- Apa, malmozunk délután?
- Igen, ma ráérek! – válaszolt apa.

A szokásos „többet” vagy „előbb szeretném” szájjártatásom megint előbújt: – Játsszunk most rögtön? – kérdeztem egy pici reménnyel.

- Nem! – mondta nagy szigorral.

A remény elszállt, meg kellett várnom a délután öt vagy hat óráát. A hosszas várakozásom végre célt ért. Játsoztunk!

- Hozom a malmot!
- Hozd, de ne siess a lépcsőn! – kiáltotta szokásos szülői aggodalommal. Lehoztam, s leültünk malmozni.

- Én vagyok a fekete, te a fehér. Jó?

– Jó – mondta apa, s én nem tudtam, hogy a fehér kezében szokott lenni a játék menete. Természetesen tíz perc múlva apa nyert.

- Újra! – mondtam.

Előlről kezdtük.

– Most te vagy a fekete, én a fehér – mondtam mosolyogva, de nem tettem a pálya sarkára, s így apa átvette a vezetést. Győzött.

- Előlről! Most jobban figyelek – hadartam a győzni akarás hevében.

Elkezdtek, apa volt a fehér. Sarokra tettük mind a kilenc bábunkat. Láttuk, hogy a bal és a jobb oldal tükörmása egymásnak. Felrakás után apu jött, jobbra húzta, én pedig balra. Ez így ment fél óráig, mikor én a szokásos módon hosszas gondolkodás és az öt perccig tartó lépéskövetkezmény számolgotása után ezt mondtam:

- Malom, vajon melyiket vegyem le?

Közben betoppant a nagybácsi is, leült, és ő is belemerülve nézte a játékot.

- Micsoda? – kérdezte apa.

– Nézd, ha én ezt elhúzom előre, kijön a malom, leveszem a te malmodból kilógó harmadik részt, te újabbat készítenél. Mikor kinyitom, majd behúzod a malmodba a második részt, én visszahúzom a malomba a harmadik részt. Ismét leveszek belőle egyet.

- Ó, igen! – mondta.

S ez így is történt. Igaz, nem kellett volna a tervem elmagyarázni, de ennek ellenére minden így történt. Én voltam a fekete, és én diktáltam a játék menetét. Be-beszorítottam apu játékosait. A malom vége felé apu, anyu és a nagybácsi m korusban zengték, merre húzzam, hogy nyerjek.

– Az rendben van, hogy te, anyu és Zoli segítetek, de te, apu? Nem kell, te ellenem játszol! Ne segíts! – kiáltottam.

Végre csend lett, és úgy öt perc múlva apu játékosai moccanni sem tudtak. Én nyertem! Azt „vertem” meg, akit eddig még csak anyu tudott legyőzni, fura módon.

- Gratulálok, büszke vagyok rád – mondta apa.

Tán még ma is hallja a számból: „Legyőztelek!”, mégis büszkén mosolyog.

Némedi Emese 5. b, Október 10. iskola, Szabadka



Vukov Johanna szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS



Ötödikes lettem

A teraszon ültem, és néztem a természet lassú átalakulását. A fecskék már készülődtek a hosszú útra, a fák levelei sárgultan hullottak a földre. Eljött a szeptember és vele együtt a tanév kezdete.

Amikor megérkeztem az iskolába, a barátaink már ott voltak. Beszámoltunk egymásnak a nyárról, és megtörtént az év első becsengetése. A kereszttestvérem azt mondta, hogy az ötödik osztály nagyon nehéz, nekem ehhez képest piskóta.

Lassan minden tanárnóvel megismerkedünk. Vannak új tantárgyaink is, pl. biológia, műszaki oktatás és informatika stb. Nem nagyon, de tetszik a le-föl rohangálás. Érdekes és izgalmas az, hogy minden tanár más teremben tanít. Sok dolog megmarad bennem örökre, pl. amikor megjöttem az iskolába és nagy örömmel álltam az 5. b jelzés mögé, nagy önbizalmat éreztem, hogy sok ötös szerezzek.

Nekem nagyon tetszik az ötödik osztály még nem annyira nehéz, remélem, nem is lesz. Anyukám adta útravalónak:

Az ötödik osztály nemcsak törtekből és versekből áll, hanem szorgalomból és tanulásból is.

Apró Réka, 5. b, Cseh Károly iskola, Ada

Ha én gazdag lennék

*Ha én gazdag lennék,
A világ ura lennék,
Mindenkinek munkát adnék.*

*A gyerekeket nagyon szeretném,
A fizetésem egy részét nekik adnám,
A hajléktalanokat meleg takaróba bugyolálnám.*

*Ha én gazdag lennék,
Az iskolában mindennap fagyit osztanék,
Reggel, délben, este nagyokat nevetnék.*

Fejes Anikó 5. b, Hunyadi János iskola, Csantavér

Olvassunk!

A regény címe az apa utolsó mondatát idézi. Nagy Gábor, az orvos munka közben hal meg. Halála pillanatában lányának, Zsófikának akart üzenni, de már csak egy mondatföredék hagyta el ajkát: „Mondják meg Zsófikának...”

A lány a mondat másik felének nyomába ered. Kideríti, hogy talán az apa utolsó betege, a mogorva, kiabáló, szabás Pongrácz István, Zsófi iskolájának portása tudja, hallotta a mondat végét.

Kutatás közben feltárul Zsófi előtt a világ. Olyan életpasztalatra tesz szert, amely addig ismeretlen volt számára. Megtudja, hogy ki a jó és ki a rossz ember; megtapasztalja a szeretetet – szüleit s testvérét –, a titoktartást, a hűséget s hűtlenséget, jószívűséget, önzést s önzetlenséget.

Vajon tudta-e a mondat végét Pista bácsi?

Miként fejeződik be a mondat?

Olvasd el Szabó Magda: Mondják meg Zsófikának című regényét, s megtudod a kérdésekre a választ. Sőt, olvasd el, mert feltárul előtted is egy csodás világ, amelyben a legtapasztaltabbak is kisdíákként viselkednek, s ha elolvastad, ajánld a szüleidnek, a felnőtteknek is, mert nekik, nagyoknak is sokatmondó e regény. Jó olvasást!

Horvát Szilvia, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Szervusz, István!

Gyula és Béla nemrég érkezett meg a berekből. Ahogy kinéztek, hát majdnem összeestek. Éppen a vacsorát készítettem, amikor megjöttek, jó nagy vihar volt, hatalmas jégdarabok estek. Mindkettő a talpától, a füléig csupa sár. Gyulának jókora púp nőtt az orrán, ráadásul kettő is, hogy Béláról ne is beszéljek. Csupa seb a lábuk a kezük, ez a bolondos Matula már megint nem tudott rájuk vigyázni. A fiúk fürdenek, aztán majd bekenem őket valami kenőccsel. Mikor érkezel? Lehet, hogy orvost is kell hívní. Siess nagyon, Nancsi néni!

U. i.: A vacsora kacsapecsenye lesz!

Antóci Dorottya 7. m, Martonos

RÜGYFAKADÁS

Panaszkodik a padom

Üdvözet mindenkinek! Én egy panaszkodó iskolapad vagyok, hallgassatok meg!

Hát az én életem nem egy leányálom, hogy is lenne az, hisz pad vagyok. Életem minden percét egy osztályban töltöm, és a gyerekekkel tanulok, kivéve, ha szünet van, akkor a többi pad unalmas beszámolóját hallgatom arról, hogy bennük milyen rendszerető gyerekek ülnek. Mint a legtöbb padban, bennem is két gyerek ül, de ők egyáltalán nem rendszeretők. Mindig telerakják a számot könyvekkel, füzetekkel és hegyezékkal. A fejemről nem is beszélve, ott minden szanaszét áll. De van az életemnek egy fájdalmas része is, az, amikor vésnek, írnak vagy rágógumit ragasztanak rám. No, az cseppet se jó, sőt undorító! És amikor fellöknek vagy rám könyökölnek, az borzasztóan fáj. Szerintetek mikor ápolhatom a szépségemet, mikor kérés nélkül újrafestenek korrekttal, vagy nem a hozzám illő székret rakják ide? És mi van akkor, ha a pad szerelmes? Másnap elviszik szíve választottját, és bum, széttört szív van elég.

Igaz, van az életemben egy jó rész is, az, amikor a gyerekek elmennek, és egy csodás kéz letakarít, ez nagyon jólesik a hosszú nap után. Egyszerűen nem is olyan rossz padnak lenni.

Mészáros Réka 5. b, Emléiskola, Zenta

Az egri várvédők között

Azon a hűvös, őszi reggelen ágyúdörgésre ébredtem az egri várban.

Kifutottam a szobából, hogy megnézzem, mennyi kárt tett a török. Baloghné, Balázs apród édesanyja fekete ruhában és kendőben járkált fel-le, mert izgult a fiáért, aki még kint segített Dobónak a harcban. Én is felöltöztem és csodálkozva néztem az északi fal felé, ahol egy hatalmas lyuk tátongott. Igyekeztek ott a munkások, hogy minél előbb befalazzák, nehogy bejusson a török. A másik három helyen nem volt akkora a nyüzsgés, ott csak az öröknek kellett a falon lenniük. Megkerestem Balázst, történt-e valami, de szerencsére nem volt vele semmi gond. Jelentettem ezt Baloghnénak, és aztán siettünk a konyhára. Két műszakban főztünk. Egy műszakban 15 asszony tette a dolgát. Ma húsvéleves készítettünk a katonáknak és munkásoknak. Egyik asszony krumplit pucolt, a másik répát, a harmadik a csirkét kopasztotta, mindenki talál magának munkát. A nap már nyugaton fényesítette az eget, mikor a török támadni kezdett. Mekcsy, Bornemissa Gergely, Dobó és a többi hadnagy a katonáival már alig várták, hogy kidühöngnessék magukat a harc által. Csattogtak a kardok, dörögtek az ágyúk, folyt a vér, ahogy ez a csatákban lenni szokott. Mi asszonyok a borbélyoknak is segítettünk a betegeket ellátni. Amikor egy jókora ágyúgolyó áttörte a házat, és egészen a másik sarkáig röpült, rémülten sikoltottunk, és rohantunk ki, mert nem tudtuk, mi történt. Dobó megnyugtatót minket, így igaz kicsit reszketve, de visszamerészkedtünk. Kb. este 6 órától 10 óráig tartott a küzdelem. A sebesültek elláttatták magukat, utána pedig csatlakoztak a többiekhez, a megérdemelt vacsorához. Alig vártam, hogy lefekhessek, mert nagyon fárasztó és kimerítő volt ez a nap is.

Az asszonyokkal nyugovóra tértünk, mert tudtuk, hogy az egri várban biztonságban vagyunk.

Tompa Melitta 8. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Egy édes álom

Az egyik éjszaka arról álmodtam, hogy Édességországba csöppentem. Ebben az országban minden olyan különös volt. Kíváncsiságból körül is néztem. Felültem a csokiból készült buszra, és elindultunk a város felé. Amikor meg láttam az emeletes házakat, összefutott a nyál a számban, mert marcipánból épültek.

Legjobban azonban az iskola érdekelt. Ott is csodálatos látvány fogadott. A cukorpadban a cukorgyerekek hallgatták a cukorból készült tanító nénit. Aki jól felelt, csokoládéötöst kapott, amit azonnal meg is ehetett. Bevallom, az én fogam is fáj egy-két ilyen édes jegyre. A következő óra torna volt. Én is beállhattam a sorba. Sorversenyeztünk. Hatalmas francia draszté volt a labda. A sok játszás közben kellemesen elfáradtunk. Óra után az ebédlőbe vezetett az utunk. Elhalmoztak mindenféle ínycsiklandó falattal. Éppen a legszebb habcsókba akartam belekóstolni, amikor felébredtem. Szép álom volt. Szívesen élnék egy ilyen világban.

Lakatos Szonya, 6. b, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Olvassunk! – szólít meg mindannyiunkat **Horvát Szilvia** (Óbecse, Petőfi Sándor iskola), s ezt a felszólítást egy rövid, de nagyon ügyesen megfogalmazott, érdeklődést ébresztő szöveg követi, amelyben Nagy Zsófia titkainak földterítésére mozgósít bennünket. Szabó Magda regényén kívül más házi olvasmányok ihlette fogalmazások is helyet kaptak ma a Rügyfakadásban. Remélem, nem sokára a szabadon választott nyári olvasmányaitokról kapok a fentiekhez hasonló, érdekes beszámolókat.

Visszatérve Szabó Magda regényéhez, két írás rímelt a mai Rügyfakadásban Nagy Zsófia történetével: **Szkocsovics Zsolt** (Ismeretlen ismerős) és **Oláh Brigitta** (Öt dinár) fogalmazásának is titok a mozgatója, s ezzel mindkettőjüknek sikerül fölcsigáznia az olvasó érdeklődését. Ezért ajánlom figyelmetekbe.

Az e heti postával **Újvidékről**, a **Petőfi Sándor iskolából** érkezett négy jó írás Hajnal Reginától, Javorán Annától, Mendrei Andreától és Tápai Ramónától. Nekik üzenem, hogy a divatról és a divat történetéről szóló fogalmazásokat a Tiniturmixnak, Tápai Renáta Picur című érdekes, képpel illusztrált írását pedig az Állatkirakatnak továbbítom.

Üdvözlettel:

Tomán Mária

Bemutatom Toldi Miklóst

Arany János Toldi című elbeszélő költeményét olvasva engem különösen a főhős egyénisége ragadott meg. De mindennél jobban tiszteltem bátorságát és szinte emberfeletti erejét.

Bátorságát bizonyítja, hogy Miklós félelmet nem ismerve szembe mert szállni a cseh vitézzel, akitől mindenki rettegett, mert nagyon sok magyar bajnoknak oltotta ki az életét. A cseh először az életéért könyörgött, de mikor Miklósnak megesett rajta a szíve, hátulról támadott. Szerencsére ezt Toldi észrevette, mert a Duna vize visszatükrözte az orvtámadót. Ekkor már nem kegyelmezett, megölte a csehét.

Ezzel a tettevel kivívta a király elismerését is.

A kilencedik énekben is Toldi bátorságáról és erejéről olvashattam. Pest egyik utcáján nagy lármát keltett, mert egy bika elszabadult a vágóhídról. Híába próbálták a mészárosok megállítani a felbőszült állatot, pedig már a vér is ömlött belőle. Ekkor Miklós felállt szépen és bevárta a bikát az utca közepén. Lábával elébe toppantott, rémítő hangjával kurjantott. Ettől a bika megrémült, és Toldi a két szarvánál fogva bevezette a vágóhidra.

Toldi bátorságáról és erejétől még sokat tudnék írni, mert e tulajdonságai mellett őszintesége, gondoskodó természete, kedvessége és szorgalma is megmaradt emlékezetemben.

Darázs Éva, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Az álomszoba

Egy nap a nenémnél aludtam, mert anyuék bálba mentek. Nenémnek irtózatosan nagy háza van.

Aznap minden szobát megnéztünk, kivéve az utolsót. Mikor a neném a vacsorát készítette, én benyitottam abba az utolsó szobába, és csodák csodájára Wonka úr csokigyárat rejtette. Olyan volt, mint egy álom. Minden ehető volt, és még a csokifolyó is igazi csokoládéból volt. Ekkor a neném vacsorázni hívott. Gyorsan becsuktam az ajtót, és mentem a konyhába. Vacsora közben megkérdeztem, hogy milyen különös szoba az az utolsó. Ő azt mondta, hogy az egy olyan szoba, amelybe ha belépsz, azt fogod látni, amire abban a percben vágsz.

Jó lenne, ha ez tényleg megtörtént volna, de sajnos, az egész csak egy álom volt.

Szentpéteri Dóra 4. d, Kizúr István iskola, Szabadka

A mozi világ ügyeletes szökecskéje a Vasember 2-ben Natasha Romanoffot, a Fekete Özvegyet alakítja – ezúttal vörös hajjal – A színésznő számára nem volt egészen újdonság a rajzregény műfaja, hiszen láthattuk a Frank Miller-féle, és meglehetősen balul sikerült Spirit – A sikító városban...

– Szeretted, olvasod a rajzregényeket?

– Nem rajongok ezekért az adaptációkért, de úgy vélem, a rajzregényekből azért lehet olyan remek mozifilmeket csinálni, mert a nézők könnyen azonosulnak a szereplőkkel, és mégis nem mindennapi helyzeteket látnak, így pedig jobban ki tudják tolni a képzeletük határait, közben viszont továbbra is hozzáférhető világban maradnak. Az első Vasemberben a figurák olyan hétköznapi formák, és szerintem a nézők erre reagáltak ilyen kedvezően.

– Tehát láttad a Vasember első részét?

– Igen... és nagyon tetszett. Tudod, nem arról van szó, hogy nem szeretem a rajzregényeket. Még gyermekkoromban is csak az Archie és barátait olvastam rendszeresen, más rajzregényt nem. Szóval mikor kijött a film, nyilván tudtam, mekkora siker, de amíg az édesanyám fel nem hívott, hogy nézzük meg, nem is láttam. Mikor aztán elmentünk a moziba, rögtön megértettem, mire fel van ez a nagy felhajtás. Most bekerültem a folytatásba – Fekete Özvegyként. Ez a Natasha Romanoff egy meglepetésekkel teli, titokzatos és rendkívüli képességű figura. Nyers, erőszakos amazon, aki mindig megkapja, amit akar...

– Nem ilyen szereppel kezdődött a pályafutásod.

– Nem, de nem ám. Rob Reiner North című családi vígjátékában debütáltam a vásznon – és rögtön megnyitott előttem az aranykapu, máris nyeregben érezhettem magamat, mert a Suttogóban Robert Redford ültetett fel a lóra. Akkor mindössze tizenéves voltam. Szerepeltem aztán a Ghost Worldban, Az ember, aki ott sem volt című drámában, a Lány gyöngy fülbevalóval című alkotásban, az Elveszett jelentésben, a The Perfect Stride című vígjátékban, a Mérges pókok című horrorban, A szigetben, a Fekete Dáliban stb. Megjelent első CD lemezem, felléptem a The Jesus And Mary Chan együttes hangversenyén, a L'Oréal

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú



arca lettem, itt voltam, ott voltam, s ma már alig emlékszem arra, hogy egykoron a Lee Strasberg-suliban tanultam a „szakmát”. Sohasem „vesztettem”, erős vagyok, akár egy cápa, de hát... ha valaki német-svéd családból származik nem egykönnyen adja meg magát.

– Több szerepet is visszautasítottál.

– Igen, nem tetszett a V mint vérbosszú, a Superman visszatér, a Mission: Impossible III., a Fantasztikus négyes.

– Az újságírók gyakran hasonlítanak Marilyn Monroe-hoz.

– Á, én egyáltalán nem rajongok a színészlegendáért. Igaz, én is szöke vagyok, de Marilyn teltebb volt, mint én. Azt nem állítom, hogy tehetségtelen színésznő volt, de azt sem, hogy sem előtte, sem utána nem fordult meg a stúdiókban tőle szebb és nagyobb tudású nőszemély. Ha azonban egyetlen napra átváltozhatnék valaki más-

sá, akkor legszívesebben az amerikai elnök lennék, mert sok dolgom akadna a Fehér Házban, sok minden nem stimmel ebben a szép és hatalmas országban. Ezen az életársam, Ryan Reynolds nevet ugyan, de én komolyan gondolok mindent.

– Milyen vagy te, Scarlett Johansson?

– Hát... eléggé cinikus és magabiztos. Lobbanékony, szenvedélyes természetű. Néha „verekszem” egy-egy szerepért. Tudod, Hollywoodban csak erős gyomorral lehet az élvonalban maradni, vinni valamire... Nos, amikor a Mérges pókokban sivatagi szörnyekkel kellett megküzdenem, azt mondtam magamban: „Ezt teszem majd az életben is, megküzdöm mindenkivel, rendezővel, színészekkel. Az élet nem egy könnyű meccs! Eddig minden sikerült, több álmomat valósítottam meg, de az Oscar-statuét is szeretném egyszer hazavinni...”

B. Z.

Gyermekszáj

A temerini Kókai Imre iskola 4. a osztályának „terméke” 2006-tól 2010-ig

1. osztály

Állatok:

hermelin – menhir
lajhár – lárha
a medve – úgy alkalmazkodik a természeti feltételekhez, hogy a medve bőre a fák törzséhez kapcsolódik, és könnyen elkapja áldozatát

Szavak:

pányvázni – pipázni, porolni, törölni, megverni, kikefélni, patkolni
dorbézol – borbély, dobol, alszik
táltos – aki tátog.

Címek:

A kiskakas gyémánt talizmárja (félkrajcárja)
A bunda (buba) éneke

2. osztály

Világtájak:

észak – dér
évszak – dél
éjszak – dél
nyugat – kellet

Felmérő környezetismeretből:

– Égés utáj hójag és víz keletkezik.
– Égés után hamu és perje keletkezik.
– Égés után parázs és tűz keletkezik.
– A testek melegítésekor nyár, hidegben pedig tél.
– A testek hidegben libabőrösek.

Veszélyek:

– Ne játszhaj elektrommal!
– Ne legyél ahun van verekedés!

Farsang:

Diák: – Tanító néni, nem boszorkánynak öltöztött? Magának az állna jól!

Hajvágás:

A tanítónő a fodrásztól megy az órára. Tanuló az első padból:
– Jé, tanító néni! Mámma megfésűködött?!

3. osztály

Tájékozódás:

– Minek a segítségével tájékozódunk?
– Göncszekér.

Fogalmazás:

Így varrtunk mi
– Először a szélét fércelni kezdtük. Aztán a pelenkázásnak fogtunk neki szépen, óvatosan.

A nándorfehérvári csata
– Az örömhálál jobb, mint az élet.

4. osztály

Magyar történelem:

Hogyan sanyargatták a törökök a népet?
– véradás
– ellopták a ruhájukat
– kikérték az emberek véleményét
– tudósokat sose hagyta ki
– pénzt loptak
– kin halál
– vérvétel

Belgrád ott terül el, ahol Európa a Balkán-félszigeten torkollik.

Fogalmazásrészletek:

Tél
– A medve téli álomba merült. Barlangjába sok a gerinces kishal.

Játszótéren történt

– Másztam felfelé, de a tetején téliszonyom lett, és iramodtam fel, demár zuhantam le...

Vadászat

– Nézzétek, nézzétek, ott szalad a nyúl! Mire elindultunk, addigra a hús már kin terem túl volt.

Befejezés

– És a holnap, amit vártam eljött.

„Elszaladt esztendő...
Kopott, halvány emlék.
De a hála örök,
s úgy dobog a szívem,
mintha gyermek lennék.

Gyermek. Kisiskolás,
mint valaha régen!
Padok között járok,
ahogy Te is jártál,
krétával a kézben.

Minden szem rám figyel,
önmagam is látom,
s együtt énekeljük,
ahogy akkor régen:
„Virágom, virágom...”

Kisiskoláskorom
nyitott könyv előttem.
Hogyan köszönjem meg
az első betűket?
Íme: versbe szőttem...”

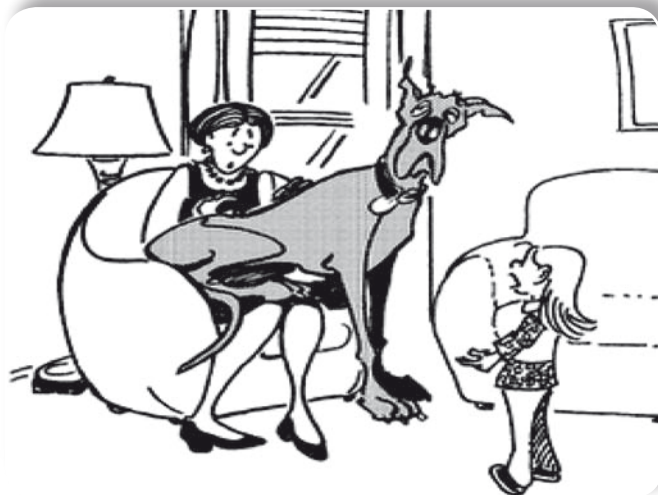
Kopré József

Becsületes, kirtartó, lelkes munkád továbbra is hozzon számodra sikert!
Büszke vagyok Rád, és örülök, hogy 4 évig Téged is oktathattalak.

Hornyik Mária tanító néni



– Hát persze hogy nevettek!



– Csak azt mondtad neki, hogy üljön le, azt nem hogy hova!

Moziban

- Jól ülsz?
- Remekül.
- Jól látsz?
- Tökéletesen.
- Nem vág a huzat?
- Nem.
- Akkor cseréljünk helyet!

Szállodában

A szállodában egy vendég panaszkodik:
 – Kérem, a szobában csak egyetlen víz-csap van. Miért írják akkor a prospektusba, hogy „hideg-meleg folyóvíz”?
 – Mert mosakodni hideg, inni viszont meleg...

Csirke

A hentesnek fél órával a zárás előtt már csak egy csirkéje maradt, és miután hosszú hétvége következik, szeretne tőle megsza-badulni. Jön is egy vevő, és éppen egész csirkét kér. A hentes feldobja a mérlegre:

- Uram, ez 1 kiló 20 deka.
- Kicsit nagyobb nincs véletlenül? – kér-dezi a vevő.

A hentes hátrafordul, tesz-vesz, majd fel-dobja ugyanazt a csirkét a mérlegre, mintha egy másik lenne.

- 1 kiló 60 deka. Megfelel?
- Rendben. Elviszem mind a kettőt.

3000 dinár

A fényűző vendéglőben egy vendég azt mondja a pincérnek:

- Nem szeretnék kellemetlenséget okoz-ni, inkább előre bevallom, hogy mindössze háromezer dinárom van. Mit tudna ezért ajánlani?
- Egy másik vendéglőt, uram.

Kicsi a világ

A diák bemegy az üzletbe, hogy tan-szereket vásároljon. Amíg kiszolgálják, szó-rakozottan forgatni kezd egy pulton levő földgömböt.

– Milyen kicsi a világ! – mondja elgondol-kodva.

Mire az eladó:

– Ha ez kicsi, adhatok nagyobbat is!

Rablóhús

– Pincér, jöjjön ide! Mondja, maga szerint ez rablóhús?

– Hát persze, uram. Nézze meg az árát az étlapon!

Vendéglátás

– Nahát! – csattan föl a vendég az étte-remben. – Hogy ez micsoda vendéglő! Ide se jövök még egyszer... Rántott hús nincs, húsleves nincs, pörkölt nincs, és desszert sincs... Kérem a kabátomat!

– Attól tartok uram, hogy már az sincs...

Zárva

– Mondja, pincér, maguknál mindig ilyen rosszul főznek?

- Nem, csak ötször egy héten, uram.
- És a másik két napon?
- Zárva tartunk.

Előadóteremben

– Ott az utolsó sorban! – szólítja fel a pro-fesszor az előadóteremben az egyik hallga-tót. – Hány lakosa van a legnagyobb japán szigetnek, és mi a neve?

– Sok – válaszol a hallgató. – És Kovács Jánosnak hívnak.

Messziről jött...

– Hogyan lehet megismerni a messziről jött embert?

– Közelről.

Tanulás lényege

Minél többet tanulunk, annál többet tu-dunk. Minél többet tudunk, annál többet felejtünk. Minél többet felejtünk, annál ke-vesebbet tudunk. Akkor minek tanuljunk?

Indián

– Miért teszi az indián a kezét a homlo-kára?

– ???

– Mert, ha a szemére teszi, akkor nem lát.

Feleltetés

Mórickát feleltetik az iskolában:

– Mikor volt a mohácsi vész?

Móricka hallgat. Padtársa odasúgja: a ta-nító lökött!

– Samu, ne súgj! – inti rendre a tanító – Móricka majd magától is rájön!

Szegény csiga....

Egy építkezésen a kőművesmester mér-gesen agyontapos egy csigát. A segéd kér-di:

– Mit ártott az a csiga?

– Teljesen az idegeimre ment azzal, hogy egész nap követett.

Nagyothalló készülék

– Hé, pincér! Egy hallókészülék van a le-vesemben!

– Mit mond, uram?



– Olyan fogás is van, ami nem fog fájni?



– Micsoda szörnyű napunk volt! Nem működött a számítógép, és a tanítót kellett hallgatnunk!

Tolnai Ottó

Ördögfej

(Részlet)

A háborúról, arról, hogy háború van, nem tudtam semmit. Valóban nem tudtam semmit, habár egyszer, emlékszem, végignéztam a katonák vonulását. Még ma is látom a zöld ponyvával bebugyolált ágyúk hosszú sorát; érdekes, a katonákat nem. Meg még egy kis részletre emlékszem. Anyámmal mentünk az utcán az Epreskert felé, és egy lovas katona felhajtott elébünk a járdára. Valamit kérdezett. Nem értettem, idegen nyelven beszélt. Anyám intett neki, hogy jöjjen utánunk. Nem mertem hátranézni, csak a patkók pengését hallgattam, számoltam. Vili bácsi boltja előtt megálltunk. Vili bácsi együtt futballozott apámmal a kereskedő-válogatottban a hentesek ellen. Nagy esemény volt a családbunkban. A meccsen különben nekem a bíró tetszett legjobban: a sánta, gólyának öltöztetett óras. A katona leszállt a lováról, kezembe adta a gyeplőt és bemet az üzletbe. Szép sárga lova volt. Bőrtáska, összegöngyölt pokróc, kulacs és puska volt rajta. A katona erős sárkefét vett az üzletben és mindjárt neki is esett csutakolni a lovat. Anyámmal tovább mentünk. Ennyi volt nekem a háború. Ezért mondtam, hogy én a háborúról nem tudtam semmit. Mármint erről a háborúról, mert úgy általában a háborúról sok mindent tudtam, csak valahogy sehogy sem sikerült összeegyeztetnem a kettőt...

Városkánk közepén óriási, várnak is beillő ház állt. Míg élt a tulajdonosa, csak kerülgettük, mint a várat a szédülésig forgó ostromlók csapata. Mindössze egyszer jutottam be az udvarába. Valami csomagot küldött apám az öreg Kokorevnek. Így hívták a ház tulajdonosát. Hórihorgas, orosz autómekanikus volt. Abban az időben még nemigen szaladgáltak mifelénk autók. Városkánkban is csak egy akadt, egy rossz, fekete, svábbogásra emlékeztető pléhdoboz. Az is Kokorevé volt. Az orosz autómekanikussága abból állt, hogy éjjel-nappal saját autóját javígtatta. Az utcán sosem láttuk azt a kocsi. Zúgni sem hallottuk soha. Talán nem is volt motorja. Kokorev mindig alatta feküdt, könyékig kenőcsösen. Mondtam már, óriási, gorilla termetű ember volt, bajusznyi szemöldökkel. Nagy, fülvédős bársonymicijét sosem vette le a fejéről. Az idősebb gyerekek azt mesélték, hogy a cár sófője volt, meg hogy aztán Párizsban élt, ahol tőrdobálással és kardnyeléssel foglalkozott. A feleségét Párizsból hozta...

Amikor Kokorev kibújt az autó alól, azt hittem, a fekete autó emelkedett két hátsó kere-



kére. Sosem tanult meg rendesen magyarul. Állítólag két fia volt, de városkánkban nem látta őket senki. Azt mesélték, hogy Párizsban tanulnak.

Egy napon, a Tisza felé poroszkálva, bátyám a Kokorev ház felé bökött.

– A háború előtt itt mozi volt – mondta.

Aznap, a Tisza alacsony, langyos vizébe lógatva a lábamat, a markomba fogott vizes homokból a Kokorev házat próbáltam kicsöpögtetni. Persze homokból lehetetlen csak úgy egyszerű házat csöpögtetni, homokból, vizes gyöngyháztörmelékekkel teli, langyos homokból csak tündérvárat lehet csöpögtetni. És mégis, az én csodálatos, elvarázsolt kastélyom jobban hasonlított a Kokorev házra, mint ahogy az az óriás, háromemeletes, kopár városi ház hasonlított saját magára.

De nemcsak maga a ház meg a tulajdonos volt számomra annyira titokzatos, félelmetes, hanem bátyám hanyagul kiejtett két szava is: a *háború* meg a *mozi*. Egyikről sem tudtam, mit jelent pontosan. Meg az is zavart, hogy a háború előtt... Mi lehetett a háború előtt? Bátyám azt mondta, a háború előtt itt *mozi* volt.

A moziról aztán éppenséggel nem tudtam semmit.

A háború előtt, tehát valami ijesztően csodálatos világ volt itt: *mozi!* – morfondíroztam magamban, a homokvár csipkés tornyait,

Kedves Olvasó Tanulók!

Évkezdő első számunkban írtam arról, hogy szétnézünk majd irodalmunk háza táján, milyen gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások jelentek is meg térségünkben az elmúlt évtizedek során; különösen a 20. század második felében, a vajdasági magyar regény megújulásakor, ami természetesen a gyermekirodalmat is érintette. **Tolnai Ottó** (1940) *Ördögfej* című, 1970-ben napvilágot látott regényét részben ezért, másrészt azért is kerestem elő, mert jubiláló íróról van szó, aki jelentős irodalmi opust hozott létre. Hozzátok, korotokhoz és a jelenlegi életvitelhez képest régi regényről van szó: negyven éve jelent meg. Újraolvasva azonban mégis az lehet az érzésünk, hogy a gyermekvilág egyetemes, örök érvényű tartalmait megragadva múlhatatlan időszerűségű alkotás ez is. Olvasátok el ezt a regényt: nemcsak saját világotokra és dilemmáitokra ismerhettek benne, de a tere, a Tisza mente világa is otthonos lehet sokatoknak. A kiadást Kapitány László tervei alapján eredeti gyermekrajzokkal illusztrálták.

Vörös István (1964) költeményei vizsgolt tematikájuk (szülő-gyerek viszony) révén illeszkednek mai rovatunkba.

Jó olvasást!

Bence Erika

bástyáit a végtelenbe növesztve. A végtelen olyan erős, sűrű kék volt, hogy szinte vágni lehetett. A Tisza-parti eperfákról, a beomlott futóárkok szélén kapaszkodó, tehenlepénynyi szücszgombákkal takart eperfákról néha látni lehetett a szegedi fogadalmi templom tornyát, legalábbis mindenki azt mondta, én is, habár nekem valahogy sosem sikerült megpillantanom. De szerettem elnézi arra messze, a kék végtelenbe. Nekem az a végtelen kétség volt a torony, és amikor lemásztunk a fáról, én is mindig azt mondtam, hogy láttam, láttam...

Egyáltalán nem dicsekvésképpen mondom, de én tudtam a legszebb homokvárat csöpögtetni. Hosszadalmasan kellene mesélnem azoknak, akik nem a Tisza mentén élnek, de talán azoknak is, akik a Tiszának nem azon a három-négy kilométernyi részén élnek, vagy éltek, ahol én. Mert a homok, a víz, a fű, a gyümölcs, a levegő minősége három-négy kilométerenként változik, lényegesen változik, hisz egy-egy világ három-négy kilométernyi végtelen csupán. A mi homokunk a porcukor, a világoskék és zöld iszap, a nullás liszt, a tükrös gyöngyház, a téglaport és a legfino-

mabb vajcement forró keveréke volt. A hangsúlyt talán a forróságára kellene helyezni, bár mindegyik érzékszerv más-más tulajdonságát érzékelte. Városkánk területén volt még vagy tíz fajta homok, de mi azt mind csak pornak neveztük.

A mi vizünk, a mi fűvünk...

Gyermekkoromban még hosszabb és vékonyabb ujjaim voltak, mint most – idővel talán elkoptak, megpuffedtek az erős fagyoktól –, és talán éppen hosszú ujjaimnak köszönhettem mindent.

A vizes homok, mint valami finom, csillogó hajszálcsovecskén folyt habos, nagy körmeimre. Amikor a körmök holdját eltakarta, középső, mutató- és hüvelykujjamat hirtelen összerántottam, hüvelykujjamat vagy két centivel lejjebb csúsztattam, és elkezdtem rezegtetni a kezemet. Művészetemet senki sem tudta utánozni. Ahány gyereket ismertem, mindnek rövid, tömpe, göcsörtös volt a hüvelykujja, míg az enyém, mint a vékony, hófehér gertyaszál. És rezegtetni sem tudták úgy, mint én. Ha én hozzáálltam a munkához, a gyerekek félrehúzódva lestek. A rezgés a vállamból indult, és lassan áterjedt egész az karomra, végül egész testemre. Mikor a legmagasabb tornyokat csöpögtettem, szinte csilingeltek a fogaim. Sokszor már annyira vacogtam, hogy azt hitték, rosszul lettem, beteg vagyok, és összerúgták az építményt.

Amikor a körmöm feketéjéhez ért a langyos, vizes homok, alig észlelhetően viszarántottam a kezemet. Erre a mozdulatra azért volt szükség, hogy csak parányi csöpek szakadjanak le, és hogy a parányi csöpek forogva hulljanak alá, spirálban tapadjanak egymáshoz. De nemcsak az aprólékos, filigrán munkának voltam mestere, a durva alapozásnak, a hídverésnek, a boltívépítésnek is.

Sokszor, amikor megszáradt, már magam sem tudtam, vajon csigát építettem-e a toronyba, vagy a homokcsöppek kígyózó spirálját sikerült olyan merész lendülettel a végtelenbe csavarni, hogy valami fehér, forró huzatú folyosó keletkezett a nap és a folyó között. Még sok-sok mindenben különbözött a váram a többiekétől.

Például mindig az enyémbe volt a legtöbb gyöngyházszilánk, mindig az enyém porlalt szét utoljára. Arra ügyeltem, hogy lapályba építsem, hogy ne érje a szél. Ha kellett, védőfalat is húztam köré. Lötyöge azzal gyanúsított, hogy cementből építem a tornyaimat, Zöke Pisti meg, hogy agyagból. Végül már magam is kezdtem hinni, el is hittem, sőt meg is győződtem róla...

A fürdőidény utolsó napján reggeltől estig csöpögtettem. A víz már hideg volt, a szaga is már egészen más, de a porondok (porondok-

nak hívtuk az apadáskor felbukkanó homokszigetecskéket, félszigeteket) még tartották a meleget. A nyári nyüzsgés után most annyira üres, szomorú, komoly volt minden, hogy sírhatnékam támadt, most nem kellett erőlködnöm, egész testem reszketett, mint körülöttem minden, és a vizes homokcseppek éppen olyan fájó csendben szakadtak le, hullottak alá, mint a sárga levelek.

Az őszi folyónak semmi köze sem volt a nyárihoz, tavaszihoz, télihez. Minden évszak független, teljesen új és önálló volt, mindegyikbe könnyen bele lehetett volna halni (valahogy úgy, mint a nem halálos betegségekbe is néha). Vagy talán csak én éreztem így? A többi srác fűtyörészve ugrálta át az évszakokat elválasztó, életveszélyes sáncokat, vagy kívülről szaladták körül őket.

Utoljára egy tornyot csipkéztem. Az sikerült eddig legmagasabbra. Tudtam, nemsokára megduzzadnak a vizek. Lötyöge arra a toronyra is azt mondta, hogy cementből csináltam, azt mondta, csaltam.

Aztán egyik napról a másikra beköszöntöttek az őszi esők, nyakig sárosan értünk haza az iskolából. Csak az első fagy, a tócsák bőrdőző tükre vidított fel ismét bennünket. A padlásról előkerültek a szánok. Smirgliztük, zsíroztuk, szögeztük a talpfáikat. Új zsinór, kötél, szíj után kutattunk. Majd elkezdett esni a hó, és úgy tűnt, tavaszig el sem áll.

Vörös István

A szobor változó mosolya



Nézem fiam kiesett tejfogát. Tíz éven át velünk volt, bár nem is láttam. Zápfog. Ott volt a villásreggeli egyszer húsvétkor a szüleimnél, ott volt Lisszabonban, amikor mi

mondhattuk meg, melyik halat süssék ki. Ott volt a cseresznye fa alatt Szigligeten, mikor a dombon átkelve üres gyümölcsösbe pottyantunk. A zománc hibátlan, fényben áll,

mint röghegység alkonyatkor Caspar David Friedrich képén – itt láttuk a közeli kastély nyárilakában –, a völgyekből pára szállt fel, akár a jövőről alkotott terv, városok

főlé a pénz szaga és a szegénység illata. Ott volt ez a fog az iskolai menzán, tejbegrízt evett, – de most lehasadt az állkapocsról, mint mikor egy szobor magát faragja,

és az arc gonosz mosolya elsimul.

Pedagógia

Képtelen vagyok a gyerekek fegyelmezésére. Lámpaoltás után mesélnek egymásnak, már rájuk kéne zörrenni, hogy elcsendesedjenek, és az idő gépezete beinduljon,

mely elviszi őket a holnap, a növény felé, mert ez a szülő kötelessége: egyengetni az elmúlás útját – amit fegyelemnek is neveznek –, talán épp ezért nem szakítom meg a számomra

követhetetlen mesefolyamot, ülök a szomszéd szobában számítógépem morgását hallgatva, mint az életre valóbbak a macskadorombolást, és jólesik a jelenben itt maradni,

jólesik hagyni őket saját ritmusukban átlendülni az álomba. Nem hiszem, hogy félnének tőlem. Talán nem is tisztelnek. A szülő-gyerek barátságban sose hittem. Azt hiszem, szeretnek, az

meg nem forma, rend vagy fegyelem kérdése.

Kíméletlenül támad az év leggyorsabban terjedő férgé

Több biztonsági cég is figyelemfelhívó közleményt adott ki az Imsolk.B vagy más néven VBMania nevű féreg nagyon gyors terjedése miatt. A Symantec és a McAfee is megerősítette, hogy több nagyvállalatnál okozott kisebb-nagyobb fennakadásokat a kártékony program, elsősorban azért, hogy túlterhelte a levelezőrendszereket. „A kártevő hasonlít a 2000-ben, illetve a 2001-ben terjedő ILoveYou és Anna Kournikova férgekhez. Úgy látszik, hogy az elektronikus levelekben tömegesen terjedő férgek újjászületésének lehetünk szemtanúi” – mondta David Cowings, a Symantec Security Response biztonsági vezetője.

Az Imsolk.B féreg olyan levelekben terjed, amelyek tárgya a „Here you have” vagy a „Just for you” kifejezéseket tartalmazza. Az üzenetekben pedig egy hivatkozás is megtalálható, amely első ránézésre egy PDF-fájl letöltését teszi lehetővé. A valóságban azonban, amikor erre a felhasználó rákattint, akkor egy scr kiterjesztésű állomány töltődik le a számítógépére. Amennyiben ezt elindítja, a féreg akadálytalanul képes elvégezni a számára kijelölt feladatokat. Az Imsolk.B jelenlegi variánsa elsősorban a terjedésre koncentrál, ugyanakkor rengeteg módosítást végez a fertőzött rendszereken. Többek között megpróbálja hatástalanítani a védelmi alkalmazásokat, majd az interneten keresztül különféle állományokat kezd el letölteni. Fontos megemlíteni, hogy a kártékony program az e-maileken kívül hálózati megosztásokon és cserélhető adattárolókon keresztül is képes terjedni. Ezekben az esetekben arról is gondoskodik, hogy a meghajtók újbóli csatlakoztatásakor automatikusan, minél kevesebb felhasználói közreműködéssel tudjon betölteni.

Az ABC News információi szerint a gyorsan terjedő féreg már a NASA, a Comcast, az AIG, a Disney és a Procter & Gamble informatikai rendszereit is célba vette. E cégek egyes hálózataiban érezhető lassulás következett be. További károkról eddig nem érkeztek információk.

A biztonsági cégek, illetve a hatóságok jelenleg is vizsgálják, hogy honnan származhat a kártékony program. „A féreg kódja sok tekintetben hasonlít egy olyan kártevőre, amely a múlt hónapban jelent meg, és amely egy líbiai hekkerhez köthető, aki az iraki ellenállás nevében tevékenykedik” – vélik a SecureWorks kutatói. Ha ez igaz, akkor az a kérdés is felmerül, hogy augusztusban a féreg előző variánsa miért nem volt képes ilyen széles körben terjeszkedni, és mi vezetett ahhoz, hogy a „B” változata ilyen gyorsan szaporodik. Erre a kérdésre azonban a szakemberek még keresik a választ.

Az Isidor Biztonsági Központ jelentése szerint, amikor a kártékony program elindul, az alábbi műveleteket hajtja végre:

1. Létrehozza a következő állományokat:

%Windir%\csrss.exe
%Windir%\system\updates.exe

2. Kitérli az összes exe kiterjesztésű fájlt az alábbi könyvtárakból (amennyiben azok léteznek)

C:\Program Files\USB Disk Security
D:\Program Files\USB Disk Security

3. Módosítja a következő állományt:

%UserProfile%\Application Data\Microsoft\Outlook\Outlook.pst

4. A regisztrációs adatbázishoz hozzáfűzi a következő bejegyzést:

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon\Shell = „Explorer.exe C:\WINDOWS\csrss.exe”

5. A regisztrációs adatbázis alábbi kulcsához számos új bejegyzést fűz hozzá:

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Image File Execution Options\

6. Módosítja a regisztrációs adatbázis alábbi értékeit:

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\policies\system\“EnableLUA”=„0”

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\policies\system\“PromptOnSecureDesktop”=„0”
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\Cur-

rentVersion\policies\system\“EnableVirtualization”=„0”

7. Leállítja és eltávolítja azokat a szolgáltatásokat, amelyek nevében szerepelnek a következő szavak, kifejezések:

0053591272669638mcinstcleanup
AntiVirFirewallService
AntiVirMailGuard
AntiVirSchedulerService
AntiVirService
AntiVirWebService
Arrakis3
aswUpdSvc
Avast! Antivirus
avast! Mail Scanner
avast! Web Scanner
AVG Security Toolbar Service
avg9wd
Avgfws9
AVGIDSAgent
Gwmsrv
LIVESRV
McODS
McOobeSvc
McAfee SiteAdvisor Service
McMPFSvc
mcmcsvc
McNaiAnn
McNASvc
McProxy
McShield
mfefire
mfewtp
MSK80Service
MpsSvc
NIS
Panda Software Controller
PAVFNsvr
PavPrSrv
PAVSRV
PSHost
PSIMSVc
PskSvcRetail
scan
sdAuxService
sdCoreService
SfCtlCom
TMBMServer
TmPlw
TmProxy
TPSrv
VSSERV
WinD
efend
wscsvc
wuauaserv
8. Leállítja az alábbi folyamatokat:
CPE17AntiAutoruna.exe
outlook.exe
Usbguard.exe

Az év eddigi leggyorsabban terjedő férgé egyre több problémát okoz mind a vállalati, mind az egyéni felhasználóknak. A kártékony program elektronikus levelek révén tízezer számra kerül a postafiókba.

9. members.multimania.co.uk domain alatt működő weboldalakról kártékony fájlokat tölt le. Ezeket az állományokat az alábbiak szerint menti le:

%Windir%\ff.exe
%Windir%\gc.exe
%Windir%\ie.exe
%Windir%\im.exe
%Windir%\op.exe
%Windir%\pspv.exe
%Windir%\rd.exe
%Windir%\tryme1.exe
%System%\SendEmail.dll

10. Az interneten keresztül letölt egy olyan állományt, amellyel lecseréli a Windows hosts állományát.

11. A Microsoft Outlook Address Book és a Yahoo! Messenger azonnali üzenetküldő címjegyzékében szereplő összes e-mail címre továbbítja a saját állományát.

A fertőzött levelek tárgya lehet:

Here you have
Just for you
A fertőzött levelek üzenete:
„Hello! This is The Document I told you about,you can find it Here.
[URL]

Please check it and reply as soon as possible.
Enjoy Your Time.
Cheers”

vagy
„This is The Free Download ..., you can find it Here.
[URL]”

12. A fertőzött számítógép munkacsoportjában található rendszerek hálózati megosztásaira felmásol .scr kiterjesztésű fájlokat.

13. Megpróbál cserélhető meghajtókon keresztül terjedni. Az adattárolókra a következő két állományt másolja fel:

%meghajtó betűjele%\open.exe
%meghajtó betűjele%\autorun.inf

HOROSZKÓP



KOS

Egyetlen szó is elég ahhoz, hogy felidegesítsenek. Mérhetetlenül bosszant az értetlenség, vagy ha valaki egészen mást tesz, mint amit mond. Zárd ki a környezetedből ezeket az embereket, s hagyd, hogy a sértések lepergjenek rólad. Előbb-utóbb meg sem fogod őket hallani, pedig most még nagyokat filozofálsz minden egyes apróságon.



BIKA

A héten millió feladatod van, amelyeket be kell fejezned, különben kicsúszol a határidőkből, s azt nem engedheted meg magadnak. A hétvégén találkozol egy régi ismerősséddel, s az sem kizárt, hogy fellobban köztetek a szikra, ami mindig is megvolt. Olyan érzéseket élhetsz át vele, amiket már régóta nem, vagy talán még soha.



IKREK

Komolynak és céltudatosnak kell lenned, ha szeretnél előrébb jutni a közeljövőben. A családot abban az esetben támogat, ha azt látják, hogy ésszerűek a döntéseid. Légy velük őszinte, mert most olyan ötleted támadt, amit minden bizonnyal ők is meg tudnának emészteni. Fontold meg alaposan a hétvégén, hogyan legyen tovább.



RÁK

Szerencsére sikerrel veszed az akadályokat, de ez csak annak a hihetetlenül pozitív hozzáállásnak köszönhető, amellyel az utolsó energiartalékaidat is felélve, optimista tudsz maradni. A hétvégén már lazíthatsz, s átadhatod magad a pihenésnek. A barátaid meglepetéssel készülnek, mert tudják, mennyire hajtottál. Eddig is tudtad, hogy fontos vagy nekik, de azt nem gondoltad, hogy ennyire.



OROSZLÁN

Kicsit belefáradtál, hogy mindenért foglalkörömmel kell megküzdened, míg másoknak csak úgy az ölükbe pottyannak a jobbnál jobb osztályzatok és lehetőségek. Ezért elhatározod, hogy mostantól minden egyes lehetőségen, amit eléd sodor az élet, alaposan el fogsz gondolkodni. A hétvégén menj el szórakozni a barátaiddal!



SZŰZ

Ezen a héten be kell szerezned néhány ruhadarabot, mert használhatatlannak tartod a legtöbb őszi ruhádat. Szerencsére a shoppingolás téged doppingol, úgyhogy szívesen vágsz neki a nagy kalandnak. Csak a családi pénztárcának nem tetszik a dolog. Szerelmi életedben minden a lehető legjobban alakul, szíved választottjával teljesen megértitek egymást.



MÉRLEG

Mielőbb össze kell szedned magad, ha komoly eredményeket szeretnél elérni ezen a héten. Erre minden lehetőséged adott, csak koncentrálnak kell lenned. Ne hagyd, hogy bármi is elterelje a figyelmedet a céltól. Se család, se szerelem, most arra fókuszálj, hogy jó osztályzatokat szerezz. Jelentős változás is várható az életedben. Lehet, hogy egy olyan személy költözik tőled távol, aki eddig nap mint nap jelen volt az életedben. Ez az elválás nem lesz egyszerű számodra, de tudod, hogy így kell történnie.



SKORPIÓ

Folyamatosan új dolgokra vágysz, ezért egy perc pihenőd sincs. Mindig bizonyítanod kell önmagadnak, s ez hosszú távon nagyon fárasztó. Lassan le kellene nyugodnod, s megtanulnod értékelni azt, amit már megszerezteél. Egy állandó hajsza lesz az életed, ha így folytatod. Sokan szívesen lennének a helyedben, ami ki-fejezetten jól tesz a hiúságodnak.



NYILAS

Teljes gőzzel beindult a suli, és most nagyon ki kell tenned magadért, ha szeretnél kiemelkedni a többiek közül. Lehet, hogy kiborulsz, de figyelj oda, hogy kik előtt következik be, mert sok a rosszakaród, akik alig várják, hogy gyengének láthassanak. A hét közepén véhetesz egy kisebb hibát, de szerencsére időben sikerül kijavítani, s csak te tudsz róla.



BAK

Ezen a héten csupa olyan dolgot csinálhatsz, amely boldoggá tesz. Sport, művészeti tevékenységek és némi lazítás. Az alkotás folyamata most felébreszti benned az ősi tüzet. Olyan ötleteid vannak, amelyekre eddig még a legmerészebb álmaidban sem gondoltál. Egy ügyben beszélned kell a családtagjaiddal, mert komoly problémád van, amit csak velük karöltve tudsz megoldani.



VÍZÖNTŐ

Ha most rendezed a soraidat, minden rendben lesz a suliban, és biztonságban is érezheted magad. A hétvégén egyetlen szó is elég ahhoz, hogy valaki teljes mértékben elcsábítson. Nem gondoltad volna, hogy pillanatok alatt le lehet venni téged a lábadról, de megtörtént. Remegnek a térdeid az illető társaságában.



HALAK

Képtelen vagy felfogni, hogy vannak olyan emberek, akik abban élnek ki magukat, hogy ártnak másoknak. Ez hihetetlenül távol áll tőled, mélységesen felháborít, s igyekszel mindig kiállni a sértettek mellett. Persze ez ahhoz is vezet, hogy folyamatosan belekeveredsz ezekbe a konfliktusokba, pedig mindennél többre tartod a nyugalmat, a békét és a harmóniát.



Miről árulkodik a testtartásod?



Kutatások igazolják, hogy testtartásunkkal érzéseinket is ki tudjuk fejezni. A görnyedő hát, a behúzott vállak önbizalomhiányt, depressziót sejtetnek.

Valószínűleg nem akarsz sok időt együtt tölteni azzal az emberrel, aki görnyedezve a földet bámulja. Ha viszont egyenes, kihúzott háttal áll, tartása magabiztosságot, kellemes megjelenést sugall. Ha egyenes tartása ellenére nem mer senki szemébe nézni, viselkedése beképzeltséget feltételez. Figyeld meg a sikeres politikusok, színészek, modellek testtartását. Begyakorolt pózuk által pozitív képet festetnek magukról.

Beszélgetés közben természetesen nem úgy állunk, mint a feszület, változtatunk a testtartásunkon. Ha azonban túl gyakran változtatjuk a testsúlyt egyik lábról a másikra, megbízhatatlan ember benyomását keltethetjük, vagy olyan emberét, aki igyekszik minél inkább kihátrálni a helyzetből. Két

ember beszélgetés közbeni testtartása sokat elárul párbeszédjükről. Egyetértésre utal, ha a két test egymás irányába mutat; ellentét gyanítható, ha tartásuk egymástól távolodó. Ha egy beszélgetéshez próbálsz csatlakozni, honnan tudhatod, hogy szívesen fogadnak-e vagy kizárnak a társalgásból?

Mi köze a térnek a testnyelvhez?

A tér és a testbeszéd összefüggése vitathatatlan. Túl szellős térben az emberek magányosnak, elhagyatottnak érzik magukat, szűfolt helyzetben nyomasztónak, fullasztónak érzik mások közelségét. A kutatók négy zónáról beszélnek az emberek közötti kommunikáció kapcsán:

Intim zóna: az ember testét körülölelő, körülbelül 40 cm átmérőjű kör, amelynek határát csakis a nagyon közeli hozzátartozók, barátok vagy egymással közeli viszonyban lévőek léphetik át. Persze egy utasokkal telezsúfolt autóbuszon nehézkes fenntartani a zóna intimitását. Ilyenkor más eszközökhöz kell folyamodnunk: nem nézünk a másik ember szemébe, mintegy magunkba visszavonulva közöljük a másikkal, hogy „tisztelőben tartom a te intim zónádat, te is tartsd tisztelőben az enyémet”.

Személyes zóna: nyilvános helyeken, étteremben, társasági eseményeken nagyjából 50–115 cm sugarú körben helyezkedünk el másokhoz képest.

Társadalmi zóna: nagyobb távolságot tartunk számunkra ismeretlen emberekkel,



például a bolti eladóval. Ez a személyek közötti távolság mintegy másfél métertől közel négy méterig terjedhet.

Nyilvános zóna: körülbelül 4 méternyi távolságot érzünk megnyugtatónak, ha idegen környezetben mások, vagy nagy nyilvánosság előtt szerepelniük kell.

Ezek a zónák kultúránként különbözőképpen vannak meghatározva. Bizonyos országokban például mindennaposnak számít belépni a másik ember személyesebb zónájába, melegséget, barátságos légkört sugall mások közelsége, addig míg másutt durva sértésnek számít áthágni a másik ember intim zónájának határát.

A testbeszéd neked is segítségedre lehet

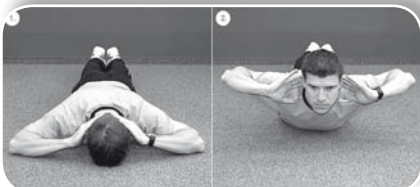
Ha tudatában vagy tested külső jelzéseinek, sokkal magabiztosabbnak érezheted magad. Amikor érzed, hogy lógó orral a földet nézed, egykettőre változtathatsz testtartásodon. Amikor szorosan összekulcsolt karral állsz, kellő nyugalmat adhat egy-két mélyebb lélegzetvétel.

Ha képes vagy mások testbeszédét értelmezni, test- és fejtartásából, arcmimikájából, kéz- és karmozdulataiból rengeteg információhoz juthatsz.

Az emberi testbeszédet figyelve sosem unatkozhatunk. Jusson ez eszedbe, amikor végelethetetlenül hosszúnak tűnik számodra a várakozási idő: a gyakorlás lehetősége a szemeid előtt hever.

A gerinctorna segíti a gerinc épségének fenntartását, tehát nemcsak a gerincbántalmak kezelésének, hanem azok megelőzésének fontos eszköze. Az alábbi gyakorlatok javasolt ismétlésszáma tíz. Mi most ízelítőnek ezt a három gyakorlatot mutatjuk be.

I. gyakorlat

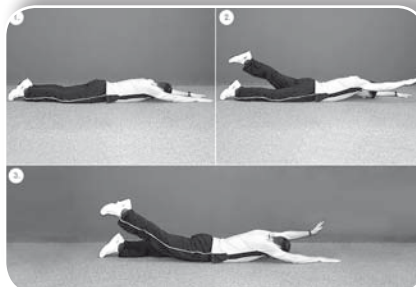


1. Kiinduló helyzet: fekjüj hasra, rögzítsd csípőd a talajhoz, fejed a hátad síkjában. A kezed tedd a tarkódra!

2. Homorítsd a hátad, a lapockád zárd össze. Emeld meg a fejed, ügyelj arra, hogy a könyököd ne lógjon.

Gerinctorna

II. gyakorlat

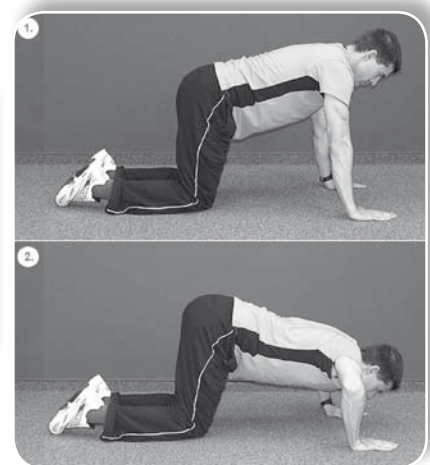


1. Kiinduló helyzet: fekjüj hasra, rögzítsd a csípőd a talajhoz, fejed a hátad síkjában. Nyújtsd előre a két karod.

2. Emeld fel a jobb karod és bal lábad, miközben a csípőd a talajhoz rögzül.

3. Emeld fel a bal karod és jobb lábad, miközben csípőd a talajhoz rögzül.

III. gyakorlat



1. Kiinduló helyzet: ereszkedj négykézlábra, törzsed tartsd egyenesen.

2. Mindkét könyököd hajlítsd be, miközben törzsed egyenes marad.



Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király, az nagyon szeretett vadászni. Egyik nap eltévedett. Bolyongott már három hétig, s nem talált utat. És akkor azt mondta:

– Bárcsak valaki kivezetne innét! ...vagy ördög – már nem bánom –, akármit, aranyat neki adnék...

S ott termett egy kicsi fekete emberke, azt mondta: majd kivezetlek. Azt is mondta: tud meg, most neked van egy kisbabád, egy királykisasszony.

Azt is megmondta az ördög, ha tizennégy éves lesz a királykisasszony, elviszi a pokolba... – s akkor kivezette.

Nagy búsan hazament a király, jöttek örömmel a szolgák eleibe.

– Jöjjen hamar, király uram, született egy kisbabája!

Akkor odament a királykisasszonyhoz.

– Miért nem örülsz a kisbabának? – kérdi a királyné.

– De hogy örüljek? Tudod, hogy hogy jártam? Három hétig bolyongtam, és akkor egy ördög azt mondta, ha tizennégy éves lesz a kisbabád, elviszi az ördög. – ...és ott sírtak ketten.

Mikor már bölcsődés, óvodás, majd iskolás lett, s amikor már tizennégy éves lett, eljött a talicskával az ördög. Azt mondta:

– Add ide, te király!

Akkor megijedtek, s sírtak.

Volt egy disznópásztor leány. Azt felöltöztették, s még koronát is tettek a fejébe, s kiengedték. Megfogta az ördög, beleültette a talicskába, vitte, vitte...

Akkor pont legeltek a disznók, s azt mondták:

– Rőf, rőf, hova mész disznópásztorleány?

Azt mondta az ördög:

– Hát nem te vagy a királykisasszony?

– Bizony, nem én...

Akkor visszafordította, azt mondta: add ide, te király!

Volt egy libapásztor leány. Azt felöltöztették, és még koronát is tettek a fejébe, és akkor kiengedték. Megfogta az ördög, beleültette a talicskába, vitte, vitte.

De akkor ki voltak engedve a libák. Azt mondták:

– Gigá-gigá-gigá! ...vagy hogy mondják?

Akkor meg azt mondták:

– Hova mész te, libapásztorleány?

– Megyek a pokolba, szerbusztok!

– Hát nem te vagy a királykisasszony? – kérdi az ördög.

– Nem én!

Visszafordította, azt mondta:

– Add ide, te király, mert felgyújtom a palotát!

Akkor megijedtek, felöltöztették a királykisasszonyt, koronát is tettek a fejébe, kiengedték. Beléültette a talicskába, vitte, vitte. Elvitte a pokolba.

Annak is volt egy kis gyereke, nem az ő saját fia volt, hanem valahonnan azt is hozta. Nagyon szeretett volna vele játszani Jancsika, mert úgy hívták. S akkor sok dolga volt a királykisasszonynak, nem tudott játszani.

Egyik nap, amikor lefeküdt az ördög, mondta Jancsika, hogy:

– Szökjünk el!

De azt mondta a királykisasszony, hogy:

– Majd, ha lefekszik az ördög, akkor.

– Hogy fogunk akkor?

– A seprűnek adok varázsszavakat, mert megtanultam az édesapámtól.

Akkor odament a seprűhöz, amikor lefeküdt az az ördög, és akkor azt mondta: majd feleljen helyettünk, ha mi elmegyünk.

S akkor hamar elszöktek. S akkor már felébredett az ördög. Azt mondta:

– Hozzad má a reggelimet!

Mondta a seprű, viszi, viszi, csak még fel kell öltözzék. Azután megint várt egy kicsit. Azt mondta:

– Meddig hozod azt a tízórait?

– Megyek, megyek, csak keresem a papucsomat!

Megint várt. Aztán immár megint megunt. Azt mondta:

– Hozod? Hozzad már..., hozzad már a reggelimet!

Azt mondta:

– Mindjárt, csak kimegyek a kútra vizért.

Azután még egyszer várt. Hát már megsohallta, felkelt. Néz szanaszét. Nem találja. Odamegy a seprűhöz, látja, hogy elszöktek. Azt mondta az inasának:

– Ülél fel a seprűnyélre, és menjél, burungozzál utánuk!

Akkor azt mondta a királykisasszony:

– Jancsika, nézzél csak vissza, hogy ég a bal fülem!

Jancsika azt mondta:

– Baj van, jön az inasa az apukámnak, s akkor azt mondta:

– Tudod mit? Belőled lesz egy templom, belőlem meg egy pap.

Ott hamar bukfencet vetettek. Akkor a királykisasszonyból lett egy templom, s Jancsikából egy pap: bement, s azt mondta:

– Ábelesz-kóbelesz.

Akkor az inas odaért, leszállt a seprűről, s azt mondta:

– Nem láttál-e erre egy Jancsikát, meg egy királykisasszonyt?

Azt mondta:

– Ábelesz-kóbelesz, ábelesz-kóbelesz.

Nem azt kérdeztem, hogy ábelesz-kóbelesz, hanem láttál erre egy Jancsikát meg egy királykisasszonyt?

Azt mondta:

– Ábelesz-kóbelesz.

– Ez hülye, gondolta az inas, s otthagya.

Akkor visszament az ördöghöz.

Azt mondta az ördög az inasának:

– Láttad-e, utolérted-e?

– Nem láttam semmit, csak egy templomot, meg egy papot, hülye volt..., s örökké azt mondta:

– Ábelesz-kóbelesz...

– Azt mondta? ...azok voltak. Jaj!

Utánuk küldte a másik inasát.

A szökevények felültek a személtapátra, s akkor azt mondta a királykisasszony:

– Úgy ég, Jancsika, a jobb fülem, nézzél csak hátra!

– Baj van, jön a másik inasa az apukámnak.

Akkor hamar egy bukfencet vetettek.

– Belőled lesz egy búzatábla, belőlem meg egy csőz.

Ott leszállt az inas, és azt mondta:

– Nem láttál erre egy királykisasszonyt meg egy Jancsikát?

Azt mondja:

– Hess, verebek, hess! Mind megeszik a búzám! Hess, verebek, hess! Mind megeszik a búzám!

– Nem azt kérdeztem, hogy hess, verebek, hess, mind megeszik a búzám... hanem láttál-e erre Jancsikát, meg egy királykisasszonyt?

Azt mondta:

– Hess, verebek, hess! Mind megeszik a búzám!

– Ott vagy..., te egy hülye.

Visszament az inas, az ördög azt kérdezte:

– Láttad-e, utolérted-e?

– Én csak egy csőzt láttam, meg egy búzátáblát. A csőz olyan hülye volt, örökké azt mondta: hess, verebek, hess...

– Azok voltak!

Azután ő kellett odamenjen. Felült egy vasalóra, s utánuk burungozott.

Azt mondta Jancsikának a királykisasszony:

– Jaj, úgy ég a nyakacsigám!

Azt mondja Jancsika:

– Baj van, jön az édesapám!

– Tudod mit? Belőled lesz egy aranykacsa, belőlem meg egy tó.

Hát hamar bukfencet vetettek, és akkor Jancsikából lett a víz, és aranykacsa lett a királykisasszonyból. Akkor azt mondta Jancsika:

– Majd, amikor téged akar megfogni, le szállj a közepibe.

Akkor odaért az ördög, azt mondta:

– Tudom, hogy ti vagytok!

Akkor kiöltözött a gatyájából, csórén beleugrott, és akarta elkapni. Úszott az aranykacsa tovább. Amikor már a tó fenekébe beért, megbotlott ez az ördög, és akkor meghött.

Hazamentek, boldogan éltek. Mikor meglátták az emberek Jancsikával együtt a királykisasszonyt, úgy örültek. Sírtak örömikbe. Neki adták feleségül a királykisasszonyt, és a király fele országát. S amikor meghalt az öreg király, akkor Jancsika ült a trónra.

Itt a vége, fuss el véle!

Könnyen megsértődsz?

Elég egy rossz szó, és máris bánkódsz? Vagy épp ellenkezőleg, bármit mondanak, minden leperreg rólad? A teszt megmutatja, hogyan találhatod meg az egyensúlyt!

1. Könnyezik a szemed hagymapucolás közben?

- a) Persze. Amúgy is könnyen elbőgöm magam. (0)
- b) Igen, de nem veszek róla tudomást. (4)
- c) Természetesen, ezért próbálok bevetni néhány házi praktikát. (2)

2. Az üzletben egy fiú akar eléd tolokodni, de nem engeded. Erre ő sértő megjegyzést tesz rád. Mit gondolsz?

- a) Hogy viselkedhet így? – Hiszen nem bántottam meg semmivel. (0)
- b) Nem hagyom annyiban, visszavágok. (2)
- c) Egy percre sem vagyok hajlandó foglalkozni egy ilyen faragatlan alakkal. (4)

3. A romantikus filmek néha megríkatják az embert. Te is így reagálsz a szomorú jelenetekre?

- a) Jó film, de ettől még nem kell elpityeredni. (4)
- b) Már az első érzelmes résznél kicsordulnak a könnyeim. (0)
- c) Megkönnyezem, de csak titokban. (2)

4. Testvéred, miután hazaérkezik a suliból, egy szó nélkül bezárkózik a szobájába. Ki tudod találni, mi lehet a baja?

- a) Persze, csakis szerelmi bánat állhat a dolog hátterében. (4)
- b) Fogalmam sincs, de próbálom kitalálni. (2)
- c) Már előző nap elmesélte, mi bántja. (0)

5. A barátnőid összebújva beszélgetnek, és zavartan elhallgatnak, amint te belépsz a helyiségbe. Mi jut eszedbe?

- a) Egy ideje sejtem, bajuk van velem. (0)
- b) Meg akarnak lepni valamivel. (4)
- c) Inkább megkérdem, mielőtt téves következtetéseket vonnék le. (2)

6. A társaságból sokaknak nem tetszik az új cuccod. Mi legyen?

- a) Nekem is sok minden nem tetszik, amit ők hordanak. (4)
- b) Talán már velem is bajuk van? (0)
- c) Igazuk van. Ha őszinte akarok lenni, szerintem sem áll jól. (2)

7. Sokszor megviccelnek?

- a) Nem, én viszont felültettek másokat. (4)
- b) Igen, sajnos gyakran vagyok a célpont. (0)
- c) Épp ellenkezőleg. Megvédem a gyengébbeket az ilyen helyzetektől. (2)

8. Gyakran előfordul veled, hogy unatkozol?

- a) Igen, különösen, ha egyedül vagyok. (0)
- b) Néha, ha valami már rutinná vált. (2)
- c) Nem. Mindig van elfoglaltságom. (4)

PONTOZÁS

Add össze a bejelölt válaszok pontjait, és keresd ki az értékelésben, hogy melyik meghatározás a rád jellemző.

Értékelés

0 és 9 pont között:

AZ ÉRZÉKENY

Érzékenyen reagálsz a környezetedre. Könnyedén beleképzeled magad mások helyzetébe, és megérzed, mi a bajuk. Hamar megbántódsz, és sírva fakadsz, nem tudod kezelni a kritikát. Vigyázat, aki túlérzékeny, az hajlamos a bizalmatlanságra, és sokszor úgy érezheti, nem értik meg. Igyekezz minél többször nevetni magadon, így könnyebben viseled majd a kritikát.

10 és 20 pont között:

A DIPLOMATIKUS

Csak akkor bántódsz meg, ha igazságtalan vád ér. Képes vagy megvédeni magad, kiválóan érvelsz. A kritikát komolyan veszed, kiértékeled, és ezáltal fejlődsz. Vigyázz, ha túlzásba viszed, a többiek úgy érezhetik, a valódi érzéseidet akarod elrejtteni. Hallgass a megérzéseidre. Reagálj ösztönösen, hogy teret adhass az érzelmeidnek.

21 és 32 pont között:

AZ ÉRZÉKETLEN

Rólad minden leperreg, nem izgat, mit gondolnak mások. Állandóan van valami dolgod, hol a barátaiddal vagy elfoglalva, hol a hobbid köt le. Magabiztos és optimista vagy, megfontolod a kritikát, de csak ritkán veszed azt magadra. Határozott viselkedésed érzékeny belsőt takarhat. Néha mutasd ki, ha megbántanak! Akkor ismerik meg az igazi arcod, ha nem emelkedsz mindig a dolgok fölé.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Hatodik osztályos lány vagyok, és a gondom egy fiúval kapcsolatos, aki elsős korunk óta szerelmes belém. Nekem sosem tetszett úgy igazán, volt, hogy goromba is voltam vele, de ő attól függetlenül továbbra is szeret. Van egy barátja, aki állandó küldönce, ha valami mondanivalója van. Mit tegyek, hogy véglegesen megszabaduljak tőle és az unalmaskodó barátjától is! Hívjam fel, és küldjem el a francba? Kérlek, adj tanácsot!

Válasz:

Kedves Szivi!

Bármennyire is unalmas és megterhelő számodra a fiú rajongása, próbálj meg elnéző lenni. Úgy viselkedj vele és a barátjával is, ahogyan te szeretnéd, hogy veled viselkedjenek, ha hasonló helyzetben lennél, mint ők. Sőt arról is gondolkodj el, hogy igazából meg szeretnél-e szabadulni a fiú rajongásától? Szerintem, egy rajongó jobb, mint egy ellenség. Mindenesetre a telefonos verzió legyen az utolsó. Ha mégis nagyon komolyan gondold a dolgot, akkor személyesen közöld vele, ha csak lehet négy szemközt, hogy ő sajnos nem az eseted. A barát általi üzengetés nem olyan tuti tipp mint a személyes közlés, mert a közvetítő képes útközben változtatni egy kicsit az üzeneten. Gondolj csak a pletykát illusztráló sükettelefonos játékra. Vagy ha kedved van, ajánld fel neki a barátságodat, engedj egy kicsit az unszolásának, és menj el vele meg a barátnőjével moziba vagy sétálni. Így alkalmat adsz neki is, és magadnak is, hogy jobban megismerjétek egymást. Elvégre, sohasem lehet tudni!



„Kedves Bori Mária!

Tizenhárom éves lány vagyok. A hétvégén lakodalomba voltam hivatalos, és egy gyönyörű srácot ismertem meg. Amíg táncoltam, folyton néztük egymást. Rám is mosolygott, és kacsingatott is rám. Azóta nem férek a bőrömben! Nincs pillanat, hogy ne gondolnék rá! Szeretem!!! Ilyen még sosem történt velem. A gond az, hogy semmit sem tudok róla. Mit tegyek, hogyan szerezhetnék róla információt? Kérem, adjon tanácsot, mert nem tudom, mi lesz velem!

L. L.”

Válasz:

Kedves L. L.!

Megérintett a szerelem nyila! Az első szerelem első pillantásra nagyon szép élmény lehet. Sajnos sokszor ezek a szerelmek nem teljesülnek be. Jó volt a hangulat, észrevettétek egymást, és szétváltak az útjaitok. Ennyi. Az a gyanúm, hogy a fiú sokkal idősebb is lehetett nálad, és bizonyára látta, milyen hatással volt rád, és ez hízelgő volt a számára. Ha továbbra is „nyomaszt” a szerelem, próbálj meg, diszkrétan érdeklődni az ismerősök körében, hátha valaki tudja, ki lehet a fiú. Ha nem sikerül kiderítened a kilétét, még mindig marad egy nagyon szép emlék.



„Kedves Bizalmas!

Már egy jó ideje tetszik egy fiú, aki 2 évvel idősebb nálam. Ő most nyolcadikba indult. Sikerült megszereznem a mobilszámát, és egy ideig SMS-eztünk is. Amikor közöltem vele, hogy hívnak, többé nem válaszolt egy üzenetre sem. Nagyon boldogtalan vagyok, csak sírni

tudok. Miért tette velem ezt? Igyekszem elfelejteni, de nem megy! Mit tegyek, hogy sikerüljön? Nagyon szeretem továbbra is!

Baby”

Válasz:

Kedves Baby!

Igazán csak a fiú tudja a választ a neked feltett kérdésedre. Én csak találgathatok, hisz nem tudom, kiről is van szó. Feltételezem, hogy a köztetek lévő két év volt az, ami elriasztotta. Lehet, hogy komolyabb kapcsolatot remélt. Ki tudja? Mindenesetre, nem érdemi meg, hogy ki sírd a szemed miatta! Tudnod kell, hogy az ismeretlen személyek közötti üzenetküldés nagyon sokszor így végződik, mint a te esetedben. Mit tegyél, hogy elfelejtsd? Először is mosd meg hideg vízben, és aktivizáld magad! A leckeírás és tanulás után sportolj, mozogj, tornázz, rollezz, fuss, iratkozz be táncra stb. A mozgás, különösen a rendszeres torna boldogsághormonokat termel, és a közérzeted is javulni fog. A többit meg megteszi a múlt idő, aminek igencsak jó gyógyhatása van az emberre, segít a felejtésben.

„Kedves Bori Mária!

Az utóbbi időben azt vettem észre, hogy gyorsan elfelejtek mindent, amit megtanultam. Mit tegyek, hogy jobban fogjon az agyam, és eszembe jussanak a tanultak. Kérem, adjon tanácsot!

Memory”

Válasz:

Kedves Memory!

Az az igazság, hogy ha eddig nem volt gondod a bevésséssel, nagy a valószínűsége, hogy az utóbbi időben valamit rosszul csinálsz. Az egyik oka annak, hogy nem tudod felidézni a tanultakat az, hogy nem figyelsz oda az órán. Általában, ha odafigyelsz arra, amit a tanár mond, és érted azt, amiről beszél, akkor már a tanulás 50%-át el is végezted. Ha ehhez otthon még egyszer elolvasod az órán írt vázlatot, majd a tankönyvben lévő leckét, legalább háromszor: először simán az egész leckét elejétől végig, utána ceruzát fogsz és aláhúzod a lényegét, így módon adva választ a következő kérdésekre: Ki? Mikor? Hol? Miért? Mit csinált? Mi történt? A kérdések folyamatos megválaszolása és megfogalmazása észrevétlenül rákényszerít, hogy megértsd az olvasottakat, segítik a tanultak biztosabb bevéssét, és a későbbi eredményes felidézését is feleléskor. Azt pedig, amit megértettél, jobban meg is jegyzed. Tanuláskor használd az idegen szavak szótárát és az értelmező kéziszótárt is. Ez segít a tanultak megértését.

Tudnod kell azt is, hogy minél több információs csatornán jut el az agyba a tanulnivaló, annál eredményesebb lesz a tanulás. Tudományos vizsgálatok kimutatták, hogy általában a hallottak 20%-át, a látottak 30%-át, a látottak és hallottak 50%-át jegyezzük meg, ha még a saját szavainkkal is kimondjuk, a kimondott szavak 70%-át, és aktív cselekvésünk 90%-át jegyezzük meg.

Jót tesz a memóriának a határidőnapló (leckekönyv) vezetése, amibe rögtön bejegyzel mindent, amit az iskolával kapcsolatosan nem szabad elfelejteni. Ha rendszeresen vezeted a füzetedet, biztos, hogy eredményesebb lesz a munkád.

Arról se feledkezz meg, hogy a memóriának ellenségei és segítői, csiszolói is vannak. Az ellenségek közé tartozik a dohányzás, mert károsítja az ideg- és agysejteket. Bebizonyították, hogy a dohányosok jelentősen gyengébben teljesítenek az értelmi képességeket mérő teszteken. A stressz sincs jó hatással a memóriára, ezért jobb eredményt érünk el, ha nyugodtak és magabiztosak vagyunk feleléskor. Csiszolhatod az elmédet keresztretjtvény fejtésével, de hasznos lehet bármilyen rejtvényfejtés, a sudoku, puzzle kirakása, a kártyajáték, a memóriajátékok stb. Ezek mind jó hatással vannak az agy, a memória, vagyis az emlékezet működésére.



Lackfi János

Borka és az ücsörgő banya



Minden mese úgy kezdődik, hogy valakit valahogy hívnak, Zöld Péternek, Erős Pistának vagy egyébnek. Ha sikerült elneveznünk azt, akiről mesélünk, a papír szép lassan megtelik vele. Itt egy ugrabugra szempár. Ott egy fintorgós orrocska. Egy tornázó száj. Nini, hát ez Borka! Hát persze, Borka – ugrál, mint a bolha. Rengeteg a dolga. Dalolós a torka. Orra nem uborka. Aki akarja, sorolhatja reggeltől estig. Meg estétől reggelig.

Borkának egészen különös szeme volt. Nem csillagszem, mint a mesebeli juhásznak, nem is mindentlátó, mint a mesebeli királylánynak, aki a Nap háta mögött is meglelte Zöld Pétert, hanem kibolyhosító szeme volt. Amire csak ránézett, az kibolyhosodott, kipuffosodott. Borka egész fákat húzigált ki a szemével egy aszfalton sodródó apró magból. Egy rongyos áruház nejlonzacsokból pedig kövér zsákra való aranykincset gömbölyített.

Egy szem kavicsból kőpalotát szaporított. A palota ablakán mélylila függönyök: ezeket Borka egy fakó plakát fodraiból kerekítette. Piros pöttyös páncélú, dagi katonák őrizték a kapukat, a plakáton ugyanis épp egy katicabogár kapaszkodott. Hangyaszolgák hozták-vittek a szebbnél szebb ruhakölteményeket, épp olyanok, mint amilyenek az aszfaltra kicsurgó gusztustalanságok körül nyüzsögtek. Csak épp roppant csinos selyem egyenruhát viseltek. A ruhaköltemények pedig azért kellettek, mert a kastély termében a királykisasszony, méghozzá maga a híres-nevezetes Ücsörgő Banya cicomázkodott! A Banya szépségének hétszer hetedhét földön nem volt párja. Sorra hozatta és vitette a ruhákat, mert a mélyzöld tafota túl szomorkás, az égbéki bársony túl nehéz, a piros túll túl vékony, az aranybrokát pedig kövérít. Így zajlott az öltözködés a kavicskastélyban, valahol túl az Ambulancián, miközben Borka csíkos harisnyás, félcipős lába szökdécselt a Pepita utcán. Mármint joggal kérdezitek, honnan bolyhosodott elő ez a furcsa nevű királykisasszony. Mert hogy Banyának titulájanak egy világszépseget, olyat az öregapám se hallott soha!

No, az úgy volt, hogy a Pepita utca egyik csücskén, a sarokház beszögellésében homorodott egy alkalmas kis fülke. Borka nézte-nézegette óvodába menet, óvodából jövet, és arra jutott, hogy ez a jóforma kuckó megfelelő lenne arra az esetre, ha megmérgeledne a szüleiére, és világgá menne. El is képzelte már magának, hogyan pakolázná szét a holmiját. Lakályos kis kuckót bolyhosított magának, és az tetszett benne a legjobban, hogy új otthonából szemmel tarthatná az egész járdán járó világot.

Ami a legkevésbé tetszett, pontosabban a legkevésbé sem tetszett neki, az a rettentő bűdösség volt, mely ebből a zugból áradt. A kutyák-macsák ugyanis rákaptak, hogy oda végezzék a kisebbfajta dolgukat, és ezek a jó-

szágok mennél többször használnak vécének egy bizonyos helyet, annál többen járnak oda. Úgyhogy egészen barátságtalan zug lett ez, pedig Borka úgy kinézte már magának.

Egy szép napon csíkos lábú lánykánkat (nem, nem zebra, csak néha átkel a zebrán!) meglepetés érte: a Pepita utcába, a Pepita utcának is éppen erre a szegletére, új lakó költözött. Borka csipőre tett kézzel, homlokát ráncolva cövekelt le a beugró előtt, míg aztán az anyukája odébb nem vonzolta, halkan gyözködve őt, hogy így bámészkodni egyáltalán nem illik.

Elmagyarázta, hogy a betolakodó, aki Borka titkos rejtékhelyére költözött, olyan igazi „volt egyszer egy szegény asszony”, csak éppen ez nem mese. A ráncai valódiak, és nem kenő ráncok, és azért gyűr maga alá annyi kartonpapírt, mert nincs más matrac. Képzeld csak el Borka, milyen lehet sárban-fagyban az utcán dideregni, Borka mamájának megszakad a szíve ezért a néniért. Borka nem árulta el, hogy neki a pompás kis utcai kuckójáért szakad meg a szíve, mert most már mivé legyen, ha életfontosságúan világgá kell mennie, árnyas erdő nem nyújt neki rejteket, barlang mélye nem bújtatja, jaj, én kedves édesanyám, idegenné lett a világ. Borka könnyei széles, kövér Ücsörgő Banyává bolyhosították szép és karcsú anyukáját.

Borka ugyanis így keresztelte el a szegény asszonyt, és jövet-menet mindig szemügyre vette a szundikáló, kukából halászott ételmaradékokat eszegető, kukából horgászott újságot bogarászó, kukából pecázott ruhákat próbálgató Ücsörgő Banyát. Néha a nem mesebeli szegény asszony hűlt helyét látta csak, és Borka fejében hirtelen kibolyhosodott az az üres utcasarok, gondolatban hazaszaladt, magára szedett egy csomó vénséges ruhát, és lefeküdt az Ücsörgő Banya helyére. A Banya aztán megjönne, ő meg alvást színlelné, és félig lehuny szemhéja alól látná, hogy a szegény asszony elámul, majd elszontyolodva baktat új helyet keresni magának.

Egészen megsajnálta volna, mert Borka alapvetően jószívű lány, de egyszer hallotta a Banyát a seprűt lóbáló házmesterrel veszekedni, és a szegény asszony kivörösödött, nagyon kevés foggal kiabált. Borka anyukája meggyorsította a lépteit, mert kislányok jobb, ha nem hallanak ilyesmit, ő felnőtt léteire is csak szégyenkezik. Azóta Borka mindig ijedten pislantott a Banya felé, és látta a szája körül vattacukrosan hízni azt a sok rikácsolást. Ahogy hidegebbek lettek a reggelek, kíváló gomolyagokat lehetett lehelni a levegőbe, ezzel Borka is kísérletezett. Az ilyen puffokból hol jegesmedve, hol albinó nyuszi, hol fehér kigyó bontakozik elő.

Borka mostanában kevesebbet foglalkozott az Ücsörgő Banyával, sőt, a titkos kuckó sem igazán foglalkoztatta. Fejét mindinkább betöltötte a Pálmalevél! Ropogós tésztából páros angyalszárny formájúra hajlítgatott, fényes cukormázzal befuttatott, csodás édesség az... A Pepita Cuki kirakatában mindennap új és új Pálmalevél csillogott, Borka pedig minden áldott reggel megkérdezte, ugye, ma van december negyedik? Szülei azt felelték, hogy nem ma van, még egy párat kell aludni, nem lehet folyton édességet eszegetni, majd a neved napján, édes Borkám! Borka szíve szerint máris indult volna világgá, hiszen tudja jól, hogy anyukája csak odalépne az utcán a falhoz, betolná az aranybetűs kártyáját, kihúzná a kék meg piros pénzeket, és azokért annyi Pálmalevet hozhatna el a boltból, hogy tetőtől talpig beborítaná Borkát. Ehelyett ki kellett várni azt a soha el nem érkező, nyamvadt névnapot, amely végül mégis elérkezett! A reggeli válasz egyszer csak az lett, hogy ugorj, bolha, gyerünk, Borka, vár a Pálmalevél... Borka lábára magától röppent fel a csíkos harisnya és a bundás cipő! Kisvártatva lánykánk az utcán ugrabugrált, kezében a Pálmalevél, amely szőke napfénykoronát sikerített maga köré. Borka úgy látta, még az Ücsörgő Banya is ámulva odanéz, épp hogy meg nem vakul a ragyogástól.

Ekkor történt a hiba. Az aszfalt hibája volt az egész. Borka óvodába menet, óvodából jövet mindig megpiszkálta bundás cipője orrával ezt a felkunkorodó aszfalthibát. A hiba leginkább egy krokodil vagy orrszarvú rücskös orrához hasonlított, most fel is ágaskodott, mint egy rücskös orrú krokodil vagy orrszarvú, és megbontlászta Borka bundás cipőjét. Ekkor a pótolhatatlan Pálmalevél, mintha valóban páros angyalszárny lenne, kiröppent a kezéből a járda kellős közepére, és darabokra tört. Borka hiába kapdosott utána, anyukája már vonzolta is tovább, fúj, még csak az hiányzik, földről fölnenni azt a sok mocskos bacilust, Borka megbetegszik, ágyban fekszik, köhög-prüszköl naphosszat!

Borka visszanezve látta, amint az Ücsörgő Banya éppen a szájába tömködi az egész Pálmalevet, eszi a bacilusokat, és majd megbetegszik, ágyban fekszik, köhög-prüszköl naphosszat, de cseppet sem bánja. Előszökkenő könnyein keresztül megpillantotta a világszép Ücsörgő Banyát királykisasszonyt, ahogy apró fogaival finnyásan harap egyet-egyet a vakító porcelántányéron elébe hordott süteményekből, és el-elintorítja bájos arcocskáját, amelyért megőrülnek a királyfiak. És valahonnan messziről hallotta, hogy gyere, kicsim, vesszünk egy másik Pálmalevet, legalább jutott valami jó annak a szegény néninek, hátha őt is Borbálának hívják, és akkor ez pont ajándék.



Ilyenkor az erdő, a park gyönyörű színeiben pompázik, a fák levelei zöldből sárgába, vagy éppen a piros valamely árnyalatába váltanak. Nem kis csodálkozással szemléljük a környezet átváltozását. De mitől sárgulnak meg a fák levelei? Honnan jönnek ezek a néha sárgás, néha barnás, néha narancsos színek?

Ezek a sárgás színárnyalatok mindig is ott voltak a falevelekben, de a zöld színből több volt bennük, ezért a zöld ezeket a sárgásakat eltakarta. A levelek zöld színét egy klorofill nevű anyag adja. A klorofill életetője a napsugár. Ahogy közeledik az ősz, és vele együtt csökken a napsütéses órák száma, úgy lesz egyre kevesebb zöld klorofill

ZSIBONGÓ

Miért sárgulnak meg a falevelek?

is a növény leveleiben. S ahogy a zöld lassan eltűnik a levelekből, kezdenek kilátszani az alatta lévő színek, a sárgásak-barnásak.

Egy kicsit olyan ez, mint amikor mi, emberek napozunk. Mikor a Nap megbarnítja a bőrünket, nem látszik, hogy a színe eredetileg fehéres-rózsaszínes volt. De minél kevesebb nap éri a bőrt, annál inkább kezd kifakulni, és egyre inkább visszanyeri rózsaszínes színét.

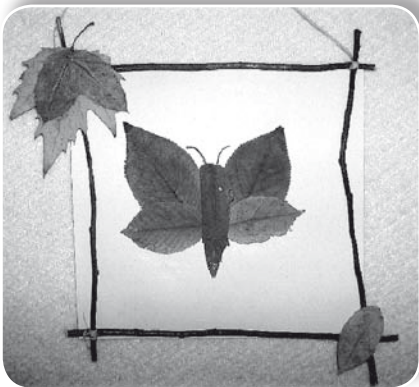
A leveleket a növények konyhájának is szoktuk hívni, mert a fotoszintézis hatására itt készül a növények tápanyaga. Ennek a folyamatnak a klorofill a „főhőse”, ugyanis ez az anyag az, amely a napfényből táplálékot állít elő. Ahogy egyre kevesebb napfényt kap a növény, egyre kevesebb táplálékot tud előállítani. A növények nagyon jól beosztják a táplálékukat, jó sokat elraktároznak azért, hogy télen, amikor már nincs levelük, ezáltal nincs konyhájuk, az elraktározott mennyiségből tudjanak táplálkozni.

Mire jó a lehullott falevél?

Ha szép az idő, menjetek ki sétálni, és szedjétek szép színes faleveleket!

Ha vizesek a levelek, kicsit törőgezzétek meg őket, mielőtt lepréselitek, mert különben könnyen megpenészednek.

Préseljétek!



Keressetek újságokat, a legjobb a fekete-fehér színű. A száraz leveleket helyezték az újságpapír lapjai közé. Ne takarják egymást a levelek, mert különben összeragadnak. Tegyetek néhány súlyosabb könyvet nehezebbé az újság tetejére, és hagyjátok így néhány napig. Ha megszáradtak, kisímultak a levelek, vegyétek elő őket. Terítsétek le az asztalt, ahol dolgozni fogtok, és kezdődhet a barkácsolás.

Szükséges eszközök:

folyékony ragasztó,
papír, amire felragasztjátok a leveleket,
a préselt levelek,
olló,
a fantázia megmozgatása...

Először is képzeljétek el, mit lehetne a gyűjtött levelekből kirakni.

Rakosgassátok, próbálgassátok, majd, ha megtaláltátok a levelek helyét, ragasszátok fel őket a papírra.



A levelek fonákját (ahol a levél erezete jobban kitapintható), ragasztózzátok be, majd tegyétek rá a papírra. Jöhet a következő falevél, amíg kész nincs a kép. Ha elkészültetek, tegyetek rá egy tiszta papírt, a tetejére pedig könyveket, hogy a levelek jobban rászáradjonak a papírra. (Csak akkor csináljátok ezt, ha a levél körül nem folyt ki a ragasztó, mert különben ráragad a másik papír.) Kb. fél óra múlva levehetitek a papírlapot meg a könyveket, és kитеhetitek a falra az alkotásokat.

Tudtad?

Szeptember a Földanya hava. Őszelő, Földanya hava, Szent Mihály hava, szüret kezdete – Shakespeare-rel szólva: „Ahogy tetszik!” S a kora ősz változatos neveire mintha rímelve a számos jeles időjósító, sőt-rontó nap és népszokás.

Szeptember 29., Szent Mihály napja, a szeptemberi jeles napok legjelesebbike. A gazdasági év fordulója, készülődés a télre, a női munkatiltalom napja, és a legbiztosabb időjósító nap. Ha ezen az éjszakán az állatok összebújnak, kemény télre számíthatunk. Ám, ha a fecskék még nem keltek útra, szép és hosszú lesz az ősz. Végül, Mihály napján kezdődött „az eszem-izsom, dinom-dánom, lakodalom héthátáron”, a nagy őszi lagzik és a Kisfarsang, az őszi juhászvigasságok ideje.

A csillagászati ősz szeptember 23-ától december 22-éig tart. Szeptember 23.: A napsugarak ismét az Egyenlítőn delelnak 90 fokos szögben. A nappalok és az éjszakák hossza az egész Földön egyforma. Ez az őszi napéjgyenlőség időpontja. Utána a nappalok tovább rövidülnek az északi félgömbön. Vége az Északi-sarkon tartó állandó nappalnak, jön a féléves éjszaka, a Déli-sarkon pedig következik a féléves nappal.

Ebben az időszakban a nappalok rövidülnek, az időjárás fokozatosan egyre hidegebbre, szelesebbre és csapadékosabbra fordul. A lombhullató növények levelei megsárgulnak, vörös színt öltenek, átmenetileg gyönyörű színpompába borítva a természetet, mielőtt elszáradnának és lehullanának a fákról. Néhány későn érő növény még meghozza gyümölcsseit.

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		GY							
10									
12									
17	18								
22									
27	28	29							

Két rendőr bemegy egy könyvesboltba és mézelődik. Az egyik rendőr váratlanul megfordul, és egy óriási po-font kever le a másiknak.

– Ezt miért kaptam?

– ...

(A válasz a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Amerikai víz-esés, 11. Fordítva verő, 12. Indián törzs volt, 13. Cinez, 14. Európai nemzet, 16. 950 római számmal, 17. Orosz uralkodói cím, 19. Személyes névmás, 21. Titel páros betűi, 22. Egyete-mi vizsga, 26. Adriai üdülő, 27. Megszégyenít, 30. Oda ér-e? 32. A szenvedés.

Függőleges sorok: 2. Egy németül, 3. Sűrűn előforduló, 4. Egyenlő, 5. Ütemesen kattan, 6. Doktor, 7. Éjjél előtt, 8. Ócska ruha, 9. Atommal kapcsolatos, 10. A válasz befejező része, 15. Sístergő hangot ad, 18. Ház vége, 20. Gyógyfürdő szerbül, 23. Kenderkötél, 24. Vég nélkül lila, 25. Háziszárnyas, 28. Énekelt szócska, 29. Keresztül, 31. Te és ő.

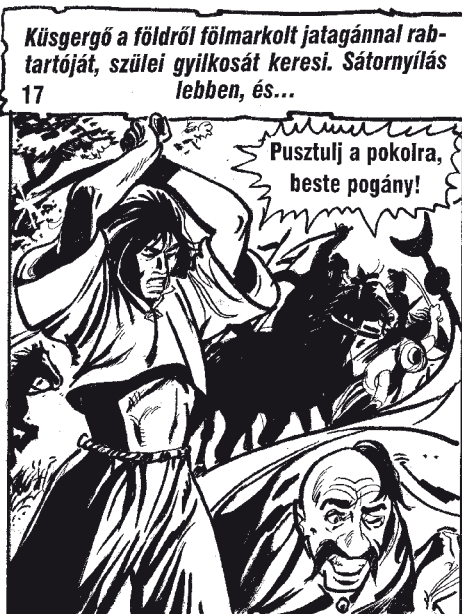
Betűrejtvények

1	N KE	2	T Ü DE	3	U	4	Z N
---	------	---	--------	---	---	---	-----

Skandináv rejtvény (26.)

Rejtvényünkben időjárással kapcsolatos fogalmakat rejtettünk el.

KÖMÖVES ...	STADION RÉSZÉ	KIS PATAK	OXIGÉN	TÓSZT BETŰI	GYENGE AKARATÚ LIBA-BESZÉD	ANDOR EGYNEMŰI	
1000	CSEVEGÉS	ZÉRÓ		50			HASADÁS
TALÁL		AZ ÖSSZEADÁS SZAVA	A JUPITER HOLDJA	ADRIAI SZIGET	ZIVATAR		
IPARMŰVÉS					UTÓIRAT		
						NULLA	EZ
							ÉVSZAK
G. L.	FÜVET ESZEGET	METEOR-DARAB OSZTRÁK FŐVÁROS				MASINA	
KÉSNEK VAN						NÉV, NÉMETÜL	
	LOVAT KOCSI ELÉ KÖT		KELET	BEL BETŰI	NYUGAT		EME
			MELLÉM		CSOMÓ		
MAJDNEM FOG BERCI BETŰI	EGYÉNISÉGE RIMÁNKOD-NI KEZD	49	EGY	BABA BETŰI			DÉL
			NÉMÉT ELŐLJÁRÓ	RANGJELZŐ			FORDÍT-VA ÉL
	RÉMÜLET FRANCIA-ORSZÁG					CITROM-NEDV	
						500	

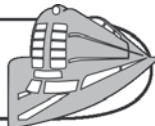




Vagyis Smederevo városa; a Duna jobb partján terül el, első-sorban monumentális és viszonylag jó állapotban fennmaradt középkori váráról ismert, amelyet Brankovics György szerb despota emeltetett két ütemben a 15. században. Szendrő – noha már a 11. században említik egy bizánci, a 14. században pedig egy szerb iratban – jelentéktelen falu volt egészen Brankovics uralmáig, hogy ekkor nemcsak a szerb állam fővárosa legyen, de abban a korban a konstantinápolyi erődítmény mintájára épült várak között is az egyik legmonumentálisabb egész Európában.

Brankovics György először a Kis várat építette fel az 1428–1930-ig terjedő időszakban, majd a következő kilenc évben a tíz hektáron elterülő Nagy várat, természetesen hatalmas áldozatokat követelve meg alattvalóitól. A vidéken nem termő köröngöztet ugyanis a Dunán és a Moraván szállították a helyszínre korabeli vízi járművekkel és eszközökkel. Érdekes, hogy népe elégedetlensége az uralkodó zsarnoksága miatt egyáltalán nem személye, hanem felesége, Iréne Kantakuzéna, Kantakuzénosz Teodor bizánci despot lánya ellen irányult addig menően, hogy sárkánynak titulálták, s hosszú sárkányforokkal jelent meg a foklörképzetben. Amikor a Kis vár falára vezető 44, majd a toronyba felvivő számtalan lépcsőt és grádicsot másztuk meg, eszünkbe is jutott a hercegnő, hogy könnyű volt neki naponta megtenni a szintkülönbséget – sárkány mivoltából kifolyólag egyszerűen csak le-föl röpdösött...

A Kis vár egy különlegesen megerősített uralkodói székhely volt. Hat tornya és magas kőfalai vannak, különösen érdekes a despoták palotája a nagytermével és annak Dunára néző, három darab ikerablakával. A Nagy vár tizenkilenc toronnyal (20 m-nél magasabbak) és 1,9–4,5 méter vastag kőfalakkal rendelkezik. Állítólag az ikerablakok vitrázsdíszítése elképzelhetetlen mennyiségű aranyat, éves kincstári jövedelmeket emésztett föl. Nem is csoda, hogy állandó birtokháborúban és -vitában áll a Magyar Királysággal, különösen Hunyadi János vajdával, akit 1448-ban Brankovics – visszatérően a „második” rigómezei csatából – foglyul is ejtett, s csak váltságdíj

UTAZZ VELÜNK! 

Szendrő



fejében volt hajlandó szabadon engedni; egyes vélekedések szerint végül nem is őt, hanem a később tragikus sorsú Hunyadi Lászlót, aki túsznak ment apja helyett a szerb despota udvarába. Brankovics uralmának (jelentős magyarországi birtokai között volt a mai Debrecen, Munkács, Szatmárnémeti, Nagybánya és Világos is) természetesen a Török Birodalom előretörése vetett véget, az utolsó szerb erősséget 1459-ben foglalta el, s ezzel a középkori szerb államnak is vége volt. Szendrő csak 1805-ben szabadult fel az oszmántól a Karađorđe vezette szerb felkelés idején.

A második világháborúban, 1941-ben, hatalmas robbanás pusztította el a lőszerraktárként használt vár egy részét; nagyon sok ember életét oltva ki egyidejűleg. Egyes falai és bástyái azóta megdőlt állapotban magasodnak fölénk – tényleg olyan érzése van az embernek, hogy rögtön ráncdől. De a helybeliek és a távolról jövő útvezetők is biztonságos megerősítettségét hangsúlyozzák. A háború utáni évtizedekben legnagyobb részét restaurálták, ma viszonylag jó állapotban van. Kis várnak nevezett részében ottjártunkkor éppen színári fesztivál zajlott.

Szendrő és környéke az Ó-Szerbiának nevezett területeket alkotják a Šumadija hegység északi lejtőjén. Nekünk – a véletlen úgy hozta, hogy kirándulásunk során egy hét alatt kétszer is jártunk a várban – azért a hamisítatlan balkáni hangulat is „bejött”, pl. a várral szemben levő helyi vasútállomáson, ahol kávékat és üdítőket fogyasztottuk megállapítva, hogy a monarchiabeli vasútállomások tényleg nem így néztek ki, ezeket inkább a „balkánexpresszes” filmekből ismerjük.

A várfalakról letekintve a Dunára, rendkívül szép látvány tárul eléünk, talán csak a Budai Vár és a Kalemegdan kínál szebbet.

Bence Erika



A VMA 10 legszebben öltözött sztárja

Az elmúlt napokban minden az idei MTV Video Music Awardsról szólt, és arról, hogy ki melyik díjat nyerte el. Ám most egy másik fontos dologról is írtak az MTV hivatalos oldalán: megtudhatjuk, hogy a csatorna szerint mely sztárok viselték a legszebb ruhákat.

A 10. helyet Ciara érdemelte ki elegáns, fekete Givenchy-ruhájával. A tollak és a csipkeminta vad szupermodellkülsőt ajándékozott az énekesnőnek. Ehhez pedig egy extramagas fehér cipőt választott.

A 9. Florence Welch angol popénekesnő ezzel az arany színű ruhakölteménnyel. Égővörös haja, melyben aranycsikok is láthatóak, remekül illik ehhez az elegáns estélyihez. A hölgy nyakától egész a ruha legaljáig zipzár található, a mintában pedig itt-ott zöldes árnyalat is előfordul.

A 8. Coco Rocha egy földig érő fekete ruhában, amit Zac Posen tervezett. Mivel a lány a Föld egyik legkeresettebb modelljei közé tartozik, várható volt, hogy nem egy akármilyen göncben jelenik majd meg. Coco hófehér bőréhez remekül mutatott ez a fekete ruha, tökéletesen kontrasztos volt. A dekoltázsrésznél mélyen kivágott, a ruhát tartó pánt a vállon pedig egy kissé átlátszó, hullámos anyag, az egyik oldali alatt pedig egy ezüstszerű csatt díszelgett. A modell a sminkjét már nem vitte túlzásba, egy egyszerű sötét rózsaszín rúzs volt rajta, és egy szépen megrajzolt szemtúsvonal.

A 7. helyet megérdemelten Selena Gomez foglalhatja el mesés Reem Acra-ruhakölteményével. Az egész felülete ezüstösen csillogó, a mellrész a derékrészig kemény, a földig érő szoknyarésze pedig lágyan omlik alá. A kemény mellrész tetején egy kékesbronzszínű, vastag gyöngysor látható. A ruha a lány fél lábánál a combjáiig kivágott. Ehhez egy tökéletesen illő, vastagított talpú, ezüstszerű magassarkú cipőt választott. A sminkje egész egyszerűnek volt mondható: halványkék szemfesték és egy szájfény. Tehát nem vitte túlzásba, mégis szép összkép lett a végeredmény.

A következő, 6. helyen Taylor Swift countryénekesnő áll egyszerű, mégis nagyszerű ruhájával a Strapless Gowntól. Egy igen világos vajszerű árnyalatban tündökölt, és valószínűleg azért nem vitte nagyon magasra a mércét, mert az idén loknis frizuráján és a – hozzá képest – igen erős sminkjén volt a hangsúly. És ha ez még nem lenne elég, a színpadon mezítláb énekelt – reméljük, a jövőben nem vadul el túlságosan, ez nem megszokott tőle.



Jared Leto

Az 5. Justin Bieber, aki csillogó kövekkel díszített fekete dzsekit viselt, amihez ugyancsak fekete pólót és nadrágot választott. Az ezüstszerű kövek előtt egy nagy B betűt alkottak a jobb mellénél, a hátán pedig egy nagy, csillogó Bieber felirat volt látható. Mindehhez egy fekete NY-sapka volt a fején, kiegészítőként.



Lady Gaga

A 4. Hayley Williams a Paramore-ból, egy fekete alapszínű Miu Miu-ruhában. Ugyan nem egy feltűnő arany színű ruhaköltemény, de különlegességével megérdemelte a negyedik helyet. Egyenes szárú, a derékrésznél egy karcsúsítás található benne, az eleje pedig az embert egy virágoskertre emlékezteti – telis tele van kék, sárga, fekete és fehér virág alakú mintákkal, melyek közvetlenül lettek rávarrva. A teteje érdekes, trikószerű formát kapott, a nyakrészén pedig egy masni díszel. Az énekesnő a sminkjét nem vitte túlzásba, egyszerű narancssárga szemfesték volt rajta és szájfény.

A dobogó utolsó fokán Jared Leto áll, aki egy nem épp hétköznapi öltözetben jelent meg a díjátadón. Halványkék bőrdzseki volt rajta, grafit színű csőnadrág és póló, közvetlenül a dzseki alatt pedig egy elég érdekes, világosszürke ing. Emellett a napszemüveg,



Justin Bieber

a bőrbakancs és a festett haj nem kicsit rosszfiús külsőt ajándékozott a szívtipróknak.

Az ezüstérmes Lady Gaga, a tetőtől talpig bőr Giorgio Armani-ruhakölteményében. Az énekesnő ezúttal, szokatlan módon, egészen összes hajjal jelent meg a díjátadón, melyben mindhárom ruhával viselt valami dísz. Ehhez a fekete, hatalmas, hullámos aljú estélyihez egy Szabadság-szoborra emlékeztető, hegyes fejdíszet választott, amely egy hajráf alakú alsó résszel biztosította magát az énekesnő fejéhez. Annak külön örülünk, hogy nem túl feltűnő, szép barna



Taylor Swift

sminkben jelent meg. Nem is csoda – most a ruhákon volt a hangsúly.

Az 1., csakúgy, mint a második, szintén Lady Gaga popénekesnő lett egy másik ruhájával. Ezt a darabot Alexander McQueen tervezte, amely igen különlegesre és figyelemre méltóra sikeredett. A ruha mellrészén egy festmény részlete látható, egész felülete pedig elég tarka – piros, zöld, arany szín és barna is van benne. Ehhez különösen illett az őz paróka, azon pedig egy tollas fejdísz volt.

Nos, úgy tűnik, Lady Gaga nemcsak a 8. elnyert díjával tarolt a VMA-n, a kritikusoknak még az ő ruhája tetszett a legjobban...

Sok dologról szólt az idén a VMA, de leginkább Lady Gagáról, a biztosítékot kiverő ruháiról, rekord-összegű díjairól és új albumáról – amelyről egy picit énekelt is.

A múlt héten került megrendezésre az idei Video Music Awards díjátadó. Az est nagy nyertese Lady Gaga lett, aki nyolc díjat is hazavihetett.

Lady Gaga (1986. március 28.) amerikai énekesnő, dalszövegíró. Karrierjét a New York-i Lower East Side-on kezdte, majd dalszerzőként dolgozott, Akon felfigyelt rá és leszerződte saját lemezcégéhez, a Kon Live Distributionhoz. Bemutatóalbumát, a Fame-et 2008 augusztusában adta ki, hatalmas sikereket ért el vele. Stílusa sajátos, elmondása szerint Madonna, Michael Jackson, Freddie Mercury és David Bowie stílusából merít.

* Születési név: Stefani Joanne Angelina Germanotta

* Becenév: GaGa

* Születési idő: 1986. március 28.

* Születési hely: Yonkers, New York, USA

* Foglalkozás: Énekesnő

* Családi állapot: Hajadon

* Partner: Nem publikus

* Magasság: 164 cm

* Eredeti hajszín: Barna

* Szemszín: Barna

* Csillagjegy: Kos

A Video Music Awards díjátadón olyan sztárok voltak jelen, mint Justin Bieber, Kesha, Rihanna, Kirsten Prout, Victoria Justice, Taylor Swift, Eminem, Selena Gomez, Ashley Greene, Brenda Song, Enrique Iglesias, vagy éppen Beyoncé.

A nyertesek:

Az év videója: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb női videó: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb férfi videó: Eminem – Not Afraid

A legjobb rockvideó: 30 Seconds to Mars – Kings and Queens

A legjobb popvideó: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb Hip-Hop-videó: Eminem – Not Afraid

A legjobb együttműködés: Lady Gaga feat. Beyoncé – Telephone

A legjobb dance-videó: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb koreográfia: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb vágás: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb rendezés: Lady Gaga – Bad Romance

A legjobb speciális effektek: Muse – Uprising

A legjobb művészeti rendezés: Florence + the Machine – Dog Days Are Over

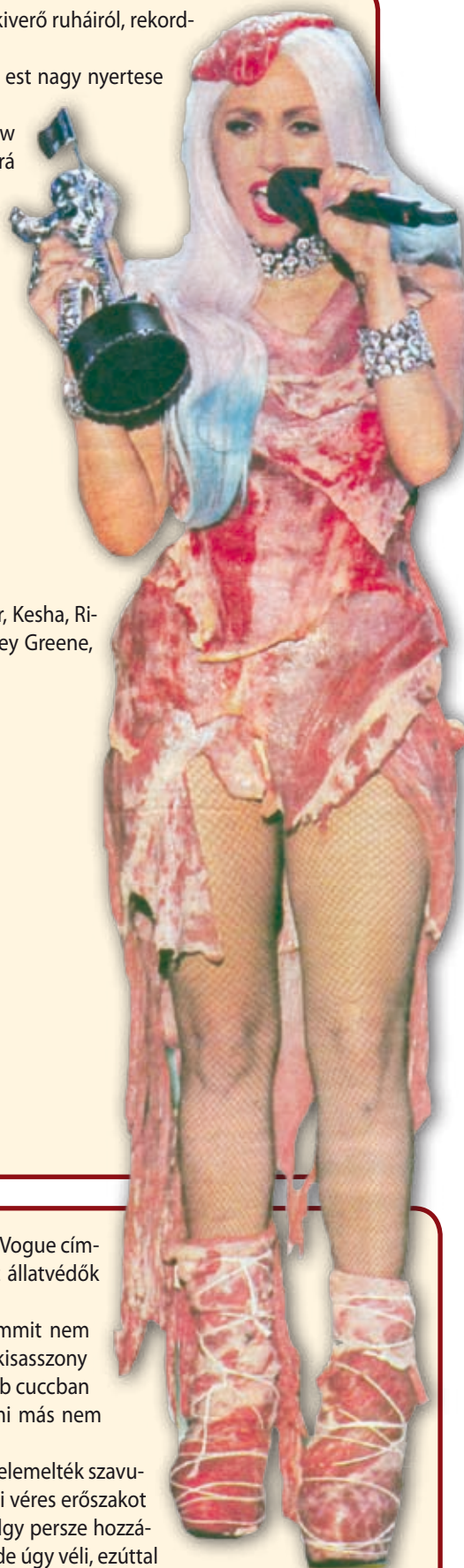
A legjobb képi világ: Jay-Z feat. Alicia Keys – Empire State of Mind

A legjobb új előadó: Justin Bieber

Lady Gaga, mint ahogy már megszokhattuk, megint sokkoló külsővel pózol a Vogue címlapján. Az, hogy csak nyers húscscafatok takarják a testét, természetesen az állatvédők érdeklődését is felkeltette.

Lady Gagának mindig vannak új ötletei, s mikor azt hisszük, hogy már semmit nem tud kitalálni, biztosan előrukkol valamivel, amivel sokkolja a közönséget. Gaga kisasszony rendszeresen extrém ruhákban jelenik meg, de most minden eddiginél sokkolóbb cuccban pózol a Vogue japán kiadványának címlapján, a meztelen testét ugyanis semmi más nem takarja, mint a nyers húscscafatok.

Az állatvédők természetesen ezt nem hagyhatták szó nélkül, és a képet látva felemelték szavukat: „Nem számít, milyen mutatós a sztár, a megkínzott állatok húsa a lényeg, ami véres erőszakot és szenvedést mutat be” – méltatlankodott Ingrid Newkirk, a PETA elnöke. A hölgy persze hozzátette, tudja, hogy Lady Gaga mindig nagyon különleges dolgokkal akar kitűnni, de úgy véli, ezúttal túlzásba vitte. Az énekesnő mindenesetre elérte célját, most napokig róla fognak beszélni.



Hobbigeológusok találtak rá a világ legöregebb pókhálójára

Brit hobbigeológusok fedezték fel a világ legrégebbi pókhálóját. A 140 millió éves fonalak a dél-angliai tengerpart krétafalában, borostyánba zárva őrződtek meg az utókor számára. Az Oxfordi Egyetem kutatója, Martin Brasier és csapata a szenzációs leletet a Journal of the Geological Society című geológiai folyóirat aktuális számában tette közzé. A hobbigeológusok pár éve leltek rá a borostyánra Hastings kikötővárostól nem messze. Brasier becslése szerint



az ásvány röviddel azelőtt keletkezett, hogy az első virágos növények megjelentek volna a Földön.

Szerkesszünk együtt!

- Mutassátok be néhány sorban kedvenc (házi)állatotokat, mellékeljétek fotót róla vagy rajzoljátok le;
- Küldjétek sok-sok fogalmazást, verset, valamint rajzokat a Rügyfakadásba;
- Állítsátok össze saját toplistátokat (pontosan leírt nevekkal, dalcímekkel);
- Írjátok választ a Gyöngyhalász felhívásaira;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a számítógéppel kapcsolatban;
- A világ melyik részére, melyik országba utaznátok velünk, legalábbis úgy, hogy a rovatban olvastok róla;
- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
- Bizalmas kérdéseitek, gondjaitok megoldásához kérjétek tanácsot Bori Mária pszichológustól;
- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket;
- Ismertessetek meg bennünket kedvenc vicceitekkel;
- Lexikont és oszilexít is várunk tőletek;
- Horgászbeszámolókat...

A fenti három pont azt jelenti, hogy a felsorolást mindenki tetszés szerint folytathatja. Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, amilyen nektek is, nekünk is tetszik.

Várjuk jelentkezéseketek!

Címünk a régi:
Jó Pajtás szerkesztősége,
21000 Novi Sad,
Vojvode Mišića 1.



A gazdasági válság miatt virágzik a hajkereskedelem

Aválság miatt egyre több spanyol nő adja el a haját, hogy a hó végéig kihúzza valahogy. Ebből sok olyan kereskedő húz hasznot, aki természetes hajat exportál parókákhoz és hajhosszabbításhoz. Az ár 50 és 150 euró között mozog. Minél hosszabb és súlyosabb a haj, annál többet hoz a konyhára. A szabályok szigorúak: az eladott hajtincseknek el kell érniük a 40 centiméteres hosszúságot, és soha nem érhette őket hajfés-ték.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794



Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja



Szerbiai Művelődési
Minisztérium



A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■